

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΤΕΕ - ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Χρήστος Νάκος – Μηχανολόγος Μηχανικός

Στέλιος Παπαδόπουλος – Χημικός

Μίρκα Ράδου – Χημικός Μηχανικός

Σοφία Χριστοφόρου – Χημικός Μηχανικός

Θεσσαλονίκη – Ιανουάριος 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	Σελίδα 2
Νομοθετικό Πλαίσιο	3
Κοινοτική Νομοθεσία για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων	7
Ο Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων	9
Νομοθετικό Πλαίσιο για την εναλλακτική διαχείριση	11
Το έδαφος πηγή και αποδέκτης ρύπανσης	
Το έδαφος ως απόβλητο	21
Το έδαφος ως αποδέκτης επικίνδυνων αποβλήτων	21
Η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ)	
Σύντομο Ιστορικό	26
Η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων σήμερα	28
Κατάλογος συσκευών που περιέχουν PCBs στο Ν. Θεσσαλονίκης	32
Εφαρμοζόμενες πρακτικές σε χώρες της Ευρωπαϊκές χώρες	33
Διαδικασίες αδειοδότησης – διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων	36
Διαπιστώσεις	38
Προτάσεις	39

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με τον όρο επικίνδυνα απόβλητα (ΕΠ.ΑΠ) εννοούμε εκείνα τα απόβλητα που περιέχουν ουσίες που χαρακτηρίζονται ως τοξικές, εκρηκτικές, εύφλεκτες, καρκινογόνες, ραδιενεργές, ερεθιστικές και μεταλλαξιογόνες καθώς και κάθε ουσία που μπορεί να προκαλέσει αλλοιώσεις στα νερά (επιφανειακά ή υπόγεια), τον αέρα ή το έδαφος.

Οι πλέον σημαντικές κατηγορίες επικίνδυνων αποβλήτων είναι:

- Τα βιομηχανικά απόβλητα (κυρίως από τους κλάδους της μεταλλουργίας, της διύλισης του αργού πετρελαίου και της παραγωγής χημικών προϊόντων και λιπασμάτων)
- Τα νοσοκομειακά απόβλητα
- Τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια
- Τα πολυχλωροδιφαινύλια και πολυχλωροτριφαινύλια (PCB / PCT)
- Οι συσσωρευτές μολύβδου και οι ηλεκτρικές στήλες

Η διαχείριση των ΕΠ.ΑΠ αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα για τη χώρα μας αφενός λόγω της επικίνδυνης φύσης τους και αφετέρου λόγω της ανεπάρκειας υποδομών ασφαλούς διαχείρισης τους.

Η παραγόμενη ποσότητα στερεών ΕΠ.ΑΠ και ιλύων στο σύνολο της χώρας έχει σταθεροποιηθεί τα έτη 1998, 1999 και 2000 στους 287000 τον/ετος περίπου, παρουσιάζοντας μείωση της τάξης του 33% σε σχέση με το 1988. Περίπου το 85 – 90% της ετήσιας παραγωγής ΕΠ.ΑΠ προέρχεται από ένα μικρό σχετικά αριθμό μονάδων (20 έως 25) σχετικά μεγάλης δυναμικότητας οι οποίες ανήκουν στους κλάδους της μεταλλουργίας, της διύλισης του αργού πετρελαίου και της παραγωγής χημικών προϊόντων και λιπασμάτων. Σε μικρότερες ποσότητες παράγονται ΕΠ.ΑΠ σε μερικές εκατοντάδες άλλες μικρότερης δυναμικότητας μονάδες.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία από τα ετήσια παραγόμενα ΕΠ.ΑΠ περίπου:

- Το 76% αποθηκεύονται προσωρινά σε ειδικούς χώρους, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία
- Το 22.50% ανακυκλώνονται ως παραπροϊόντα, ως καύσιμα ή ως πρόσθετα υλικά
- Το 1% υφίστανται επεξεργασία με σταθεροποίηση / στερεοποίηση
- Ποσοστό μικρότερο του 0.50% μεταφέρονται στο εξωτερικό για ανακύκλωση, θερμοκαταστροφή ή τελική διάθεση.

Για την προσωρινή αντιμετώπιση του υφιστάμενου προβλήματος διαχείρισης των ΕΠ.ΑΠ, οι παραγωγοί ή οι κάτοχοι τους οφείλουν να προβαίνουν στις προβλεπόμενες από τη νομοθεσία ενέργειες για να τους χορηγηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες άδεια προσωρινής αποθήκευσης, κυρίως στους χώρους των εργοστασίων ή σε άλλους κατάλληλους χώρους όπου λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος.

Στη χώρα μας υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ρυπασμένων χώρων είτε εξαιτίας της ανεξέλεγκτης διάθεσης ΕΠ.ΑΠ είτε εξαιτίας των καταλοίπων σε περιοχές με μεταλλευτικές δραστηριότητες, αποθήκευσης πετρελαιοειδών κλπ. Το πρόβλημα επιτείνεται από τις ελλείψεις του νομοθετικού πλαισίου.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το βασικό νομοθέτημα που καθορίζει τη διαχείριση των ΕΠ.ΑΠ είναι η **ΟΔΗΓΙΑ 91 / 689 / ΕΟΚ** για «Επικίνδυνα Απόβλητα» του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL 377 / 20 / 31.12.91).

- Οι κυριότερες **ΚΥΑ** με τις οποίες έγινε η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι οι:

72751 / 3054 / 1985 (ΦΕΚ 665 Β) «Τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα και εξάλειψη των πολυχλωροδифαινυλίων και πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB / PCT)»

19396 / 1546 / 1977 (ΦΕΚ 604 Β) «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων»

7589 / 731 / 2000 (ΦΕΚ 514 Β) «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση των πολυχλωροδифαινυλίων και πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB / PCT)»

18083 / 1098 Ε.103 / 2003 (ΦΕΚ 606 Β) « Σχέδια διάθεσης / απολύμανσης συσκευών που περιέχουν PCB κλπ.»

Για τη συμπλήρωση των διατάξεων της ΚΥΑ 19396/1546/1977 έχει εκδοθεί η **ΚΥΑ 2487 / 455 / 1999 (ΦΕΚ 196 Β)** « Μέτρα και όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την αποτέφρωση επικίνδυνων αποβλήτων».

- Ιδιαίτερος τομέας των επικίνδυνων αποβλήτων είναι αυτός των ιατρικών αποβλήτων για τη διαχείριση των οποίων ισχύει η **ΚΥΑ 37591 / 2031 / 2003 (ΦΕΚ 1419 Β)** «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση ιατρικών αποβλήτων από υγειονομικές μονάδες». Η ΚΥΑ καλύπτει σε γενικές γραμμές τις απαιτήσεις αποτελεσματικής διαχείρισης και οι επιμέρους αποσαφηνίσεις γίνονται στο πλαίσιο εφαρμογής της.

- Η τελική διάθεση των αποβλήτων (μεταξύ των οποίων και των επικινδύνων) με υγειονομική ταφή καθορίζεται στην **ΚΥΑ 29407 / 3508 / 2002 (ΦΕΚ 1572 Β)** «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων».

- Με τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων σχετίζεται και ο **Νόμος 2939 / 2001 (ΦΕΚ 179 Α)** «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις».

Για την εφαρμογή του πιο πάνω Νόμου έχουν εκδοθεί τα **Π.Δ.**

82 / 2004 (ΦΕΚ 64 Α / 2.3.2004)

109 / 2004 (ΦΕΚ 75 Α / 5.3.2004)

115 / 2004 (ΦΕΚ 80 Α / 5.3.2004),

116 / 2004 (ΦΕΚ 81 Α / 5.3.2004)

117 / 2004 (ΦΕΚ 82 Α / 5.3.2004)

τα οποία αναφέρονται σε μέτρα, όρους και προγράμματα εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων λιπαντικών ελαίων, μεταχειρισμένων ελαστικών αυτοκινήτων, χρησιμοποιημένων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους-χρησιμοποιημένων ανταλλακτικών-απενεργοποιημένων καταλυτικών μετατροπέων και αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού αντίστοιχα.

- Με την ΚΥΑ 50910 / 2727 / 2003 (ΦΕΚ 1909) «Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Αποβλήτων» ενσωματώθηκε η τελευταία έκδοση του **Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ)** – Απόφαση 2001 / 118 / ΕΚ στον οποίο περιλαμβάνονται και τα απόβλητα που χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα.

- Με την **ΚΥΑ 29407 / 3508 / 2002 (ΦΕΚ 1572 Β)** για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων αποσκοπείται μεταξύ άλλων η εφαρμογή διατάξεων των άρθρων 4 και 5 της ΚΥΑ 19396 / 1546 / 1977 (ΦΕΚ 604 Β) και η συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 1999 / 31 / ΕΚ του Συμβουλίου της 26^{ης} Απριλίου 1999 των Ε.Κ. (ΕΕΛ 182 / 1 / 16.7.1999)

Για την εφαρμογή της ΚΥΑ 29407 είναι αναγκαία:

- Ο καθορισμός των προϋποθέσεων για την εφαρμογή απαιτούμενων επεξεργασιών προκειμένου τα επικίνδυνα απόβλητα να γίνονται αποδεκτά σε ΧΥΤ επικίνδυνων αποβλήτων εάν αυτά παρουσιάζουν συνολική περιεκτικότητα ή εκπλυσιμότητα δυνητικώς επικίνδυνων συστατικών αρκετά υψηλή (παρ. 4 του Παραρτήματος II).
- Η έκδοση κοινής απόφασης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και των συναρμόδιων Υπουργών για τον καθορισμό διαδικασιών ελέγχου και παρακολούθησης κατά τις φάσεις λειτουργίας και μετέπειτα φροντίδας των ΧΥΤ επικίνδυνων αποβλήτων
- Η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία (μέχρι τις 16.07.2005) των κριτηρίων και διαδικασιών αποδοχής των αποβλήτων στους χώρους υγειονομικής ταφής σύμφωνα με την Απόφαση 2003 / 33 ΕΚ της 19^{ης} Δεκεμβρίου 2002 του Συμβουλίου της Ε.Ε.

Για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων που προέρχονται από εγκαταστάσεις που παράγουν ή διαχειρίζονται ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο εφαρμόζεται ο **Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1774 / 2002** (διευκρινιστικό έγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας με αρ.πρ. 289663/23.12.3003).

Το βασικό νομοθέτημα για τη διαχείριση των ΕΠΑΠ είναι η **ΚΥΑ 19396 / 1546 / 1977 (ΦΕΚ 604 Β)**. Με την ΚΥΑ αποσκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 (παρ. 2, 3 και 4) του Νόμου 1650 / 86 με την αντικατάσταση της ΚΥΑ 72751 / 3054 / 1985 «Τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα κλπ» και συγχρόνως η εναρμόνιση με τις διατάξεις της Οδηγίας 91 / 689 / ΕΟΚ.

Η ΚΥΑ 19396 / 1546 / 1977 (ΦΕΚ 604 Β) δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή στο σύνολο της γιατί, από τη δημοσίευσή της, παραμένουν σε εκκρεμότητα:

- η επεξεργασία και εφαρμογή Εθνικού Σχεδιασμού διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων (**άρθρο 5**)
- η κατάρτιση πλαισίου τεχνικών προδιαγραφών (**άρθρο 6**)
- η εφαρμογή μέτρων και προϋποθέσεων για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων (**άρθρο 7**)
- η εφαρμογή παρεκκλίσεων (**άρθρο 8**)

Η μεταγενέστερη νομοθεσία που αφορά τη διαχείριση των ΕΠ.ΑΠ, παρά τις προαναφερθείσες ελλείψεις, εξακολουθεί να αναφέρεται στην ΚΥΑ 19396 / 1546 / 1977 και στην πράξη οι διαδικασίες αδειοδότησης στηρίζονται στις προβλέψεις του άρθρου 7.

Έχει ξεκινήσει (πριν από αρκετό διάστημα) και βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία επεξεργασίας των πιο πάνω άρθρων από τις κεντρικές υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ. Δεδομένου ότι δεν έχει καταστεί δυνατή η ενημέρωση της ομάδας εργασίας για την πρόοδο της διαδικασίας, θεωρούμε ότι οποιαδήποτε προσέγγιση εκ μέρους σε τεχνικά θέματα θα ήταν αδόκιμη.

Κανονισμοί για την ασφαλή μεταφορά των επικινδύνων και άλλων αποβλήτων καθώς και για την διασυνοριακή τους μεταφορά.

- Η συμφωνία ADR (Accord Dangerous Routier)(N.1741/87)
Όλα τα οχήματα μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων που διενεργούν διεθνείς οδικές μεταφορές και διέρχονται από την Ελλάδα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικό ADR. Με το Π.Δ. 104/99, επεκτείνεται και στις εθνικές οδικές μεταφορές. Το πιστοποιητικό ADR εκδίδεται από αρμόδια ΚΤΕΟ.
- Ο IMDGC (International Maritime Dangerous Goods Code) για τις θαλάσσιες μεταφορές των επικινδύνων εμπορευμάτων.
- Οι τεχνικές οδηγίες του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ), ICAO, για τις αεροπορικές μεταφορές των επικινδύνων εμπορευμάτων.

- Η συνθήκη COTIF και ο κανονισμός RID για τις σιδηροδρομικές μεταφορές των επικινδύνων εμπορευμάτων.
- Στον κανονισμό 259/93 (ΕΟΚ), οι μεταφορές αποβλήτων διακρίνονται σε δύο κατηγορίες :
 1. στις μεταφορές αποβλήτων που προορίζονται για αξιοποίηση
 2. στις μεταφορές αποβλήτων που προορίζονται για ασφαλή διάθεση ή καταστροφή.

Τα απόβλητα, στον ίδιο κανονισμό διαχωρίζονται σε τρεις καταλόγους:

Ο Πράσινος Κατάλογος : Απόβλητα που θεωρούνται μη επικίνδυνα.

Ο Πορτοκαλί Κατάλογος : Απόβλητα επικίνδυνα

Ο Κόκκινος Κατάλογος : Επικίνδυνα απόβλητα

Οι βασικές αρχές της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά το Περιβάλλον είναι :

- η αρχή της προφύλαξης
- η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
- η αρχή της πρόληψης – παραγωγή αποβλήτων πρέπει να μειωθεί-
- η αρχή της εγγύτητας – τα απόβλητα θα πρέπει να διαθέτονται κοντά στο σημείο παραγωγής

Σε επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει θεσπισθεί νομοθεσία (Κανονισμοί, Οδηγίες, Αποφάσεις) οι οποίες καλύπτει όλο το φάσμα διαχείρισης των ΕΠ.ΑΠ (από ταυτοποίηση έως ασφαλή τελική διάθεση) και περιλαμβάνουν τους τομείς:

- Διαχείριση στερών αποβλήτων
- Χαρακτηρισμός και διαχείριση ΕΠ.ΑΠ
- Ταξινόμηση, συσκευασία, επισήμανση ΕΠ.ΑΠ
- Μεταφορά αποβλήτων (επικίνδυνων και μη) εντός και εκτός της χώρας
- Διαχείριση ειδικών τύπων ΕΠ.ΑΠ
- PCBs,
- Αμίαντος
- Χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια
- Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές
- Νοσοκομειακά απόβλητα
- Αποτέφρωση αποβλήτων (επικίνδυνων και μη)
- Τρόπος εφαρμογής ολοκληρωμένου ελέγχου και πρόληψης της ρύπανσης
- Συστήματα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και απονομής οικολογικού σήματος

Σχεδόν όλα τα νομοθετήματα που αφορούν τους πιο πάνω τομείς έχουν ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία.

Από τη διαθέσιμη πληροφορία που υπάρχει για την Ευρωπαϊκή Ένωση προκύπτει ότι:

- η βιομηχανία κατασκευών (manufacturing industry) και μεταλλευτικές και εξορυκτικές δραστηριότητες παράγουν τη μεγαλύτερη ποσότητα ΕΠ.ΑΠ.
- το αυξημένο επίπεδο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης έχει οδηγήσει στην πρόσφατη αύξηση παραγωγής ΕΠ.ΑΠ, ως αποτέλεσμα της αύξησης του διαχωρισμού αυτών των αποβλήτων.
- κάθε χώρα μέλος συλλέγει ορισμένο αριθμό είδους ΕΠ.ΑΠ (στην Ε.Ε περίπου 20 διαφορετικοί τύποι ΕΠ.ΑΠ αποτελούν το 80% της συνολικής παραγωγής ΕΠ.ΑΠ). Παρόλα αυτά υπάρχουν διαφορές στο είδος των ΕΠ.ΑΠ που συλλέγουν και διαχειρίζονται οι χώρες μέλη.

3. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΘΕΜΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
Στερεά Απόβλητα	Οδηγία 75/442
Στερεά Απόβλητα	Οδηγία 91/156
Θέσπιση ευρωπαϊκού καταλόγου αποβλήτων	Απόφαση 94/3
Θέσπιση ευρωπαϊκού καταλόγου αποβλήτων	Απόφαση 00/532
Θέσπιση ευρωπαϊκού καταλόγου αποβλήτων	Απόφαση 01/118
Στερεά Απόβλητα	Απόφαση 96/350
Καύση Αστικών Απορριμμάτων	Οδηγία 89/369
Καύση αποβλήτων	Οδηγία 00/76
Υγειονομική Ταφή Αποβλήτων	Οδηγία 99/31
Συσκευασίες και απορρίμματα συσκευασιών	Οδηγία 94/62
Τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα	Οδηγία 78/319
Επικίνδυνα Απόβλητα	Οδηγία 91/689
Κατάρτιση καταλόγου επικίνδυνων αποβλήτων	Απόφαση 94/904
Ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 67/548
Μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων προς χώρες εκτός ΟΟΣΑ	Κανονισμός 1420/99
Διασυνοριακή μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων	Κανονισμός 259/93
Διασυνοριακή μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων και Απόθεσή τους – Σύμβαση της Βασιλείας	Απόφαση 93/98
Ολοκληρωμένος έλεγχος και πρόληψη της ρύπανσης	Οδηγία 96/61
Κίνδυνοι από ατυχήματα σχετιζόμενα με επικίνδυνες ουσίες	Οδηγία 96/82
Διασυνοριακή μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 84/631
Διασυνοριακή μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 90/170
Διασυνοριακή μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 93/75
Οδικές μεταφορές επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 94/55
Οδικές μεταφορές επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 95/50
Οδικές μεταφορές επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 96/86
Σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 96/49
Αγορά και χρήση μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων	Οδηγία 76/769
Οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής	Οδηγία 00/53

τους	
Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές	Οδηγία 91/157
Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές	Οδηγία 93/86
Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές	Οδηγία 98/101
Απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού	Οδηγία 02/96
Περιορισμός χρήσης επικίνδυνων ουσιών σε είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού	Οδηγία 02/95
Αποτέφρωση επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 94/67
PCBs/PCTs	Οδηγία 76/403
PCBs/PCTs	Οδηγία 96/59
PCBs/PCTs	Οδηγία 2001/68
PCBs/PCTs	Οδηγία 85/467
Χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια	Οδηγία 75/439
Χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια	Οδηγία 87/101
Λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου	Οδηγία 00/59
Ερωτηματολόγια	Οδηγία 94/741

4. Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Τα υλικά που μπορεί να προκύψουν από κάποια παραγωγική διαδικασία και θεωρούνται απόβλητα συμπεριλαμβάνονται σε ειδικό κατάλογο (Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων – ΕΚΑ), ο οποίος έχει θεσπισθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η χώρα μας οφείλει να ακολουθεί τον κατάλογο που βρίσκεται κάθε φορά σε ισχύ, αφού πρόκειται για απόφαση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία έχει άμεση εφαρμογή στα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται εναρμόνιση. Ο κατάλογος βρίσκεται πάντα σε μια δυναμική κατάσταση αφού μπορεί να αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα ή να γίνονται προσθήκες ανάλογα με τα νέα επιστημονικά δεδομένα που κάθε φορά προκύπτουν.

Η πιο πρόσφατη Κοινοτική Απόφαση πάνω σε ΕΠΑΠ η 2001/118/CE η οποία τροποποίησε την 2000/532/CE, ορίζει συγκεκριμένη λίστα επικίνδυνων αποβλήτων (*the hazardous waste list*) στον Ευρωπαϊκό κατάλογο αποβλήτων (*European waste catalogue*). Ο πιο πρόσφατος κατάλογος περιέχει 849 διαφορετικούς τύπους αποβλήτων εκ των οποίων 404 θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα.

Με την Απόφαση 2001/573/ΕΚ τα δομικά υλικά που περιέχουν αμιάντο χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα. Επίσης με την Απόφαση 2001/119/ΕΚ έχει γίνει αναθεώρηση του χαρακτηρισμού των οχημάτων στο τέλος του χρόνου ζωής τους από μη επικίνδυνα σε επικίνδυνα απόβλητα.

Η σύνταξη και δημιουργία του καταλόγου αποβλήτων στην Ευρώπη (*EWC-European waste catalogue*) και η κατάρτιση της λίστας ΕΠ.ΑΠ (*HWL-hazardous waste list*) αποτελεί τη κυριότερη ενέργεια για την ομογενοποίηση της πληροφoρίας πάνω στην παραγωγή και διαχείριση Ε.Α στην Ευρώπη και τη δημιουργία κοινού Ευρωπαϊκού συστήματος ταξινόμησης των επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων.

Επισημαίνεται ότι σε ό,τι αφορά την κατηγοριοποίηση και τη συγκρισιμότητα των παραγόμενων ΕΠΑΠ στην Ε.Ε εφαρμόζεται διαφορετικό σύστημα ταξινόμησης ανά χώρα μέλος, με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσκολία στη σύγκριση μεγεθών και να υπάρχει κίνδυνος για εσφαλμένα συμπεράσματα. Στόχος της Ε.Ε είναι η ταξινόμηση των ΕΠΑΠ, να γίνει από όλες τις χώρες μέλη σύμφωνα με την υλοποίηση του HWL (*Hazardous Waste List*) για προφανείς λόγους συμβατότητας.

Ο ΕΚΑ είναι χωρισμένος σε 20 κεφάλαια, τα οποία αντιστοιχούν σε 20 μεγάλες ομάδες / κατηγορίες δραστηριοτήτων. Κάθε ομάδα είναι χωρισμένη σε υποομάδες, στις οποίες γίνεται περαιτέρω εξειδίκευση συγκεκριμένων παραγωγικών δραστηριοτήτων. Στις υποομάδες αυτές κατονομάζονται συγκεκριμένα απόβλητα. Κάποια από τα απόβλητα αυτά σημειώνονται με αστερίσκο (*). Τα απόβλητα αυτά θεωρούνται «εν δυνάμει» επικίνδυνα λόγω της παρουσίας μίας ή περισσότερων ουσιών, οι οποίες συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά τοξικότητας, οξύτητας, αναφλεξιμότητας, καρκινογένεσης, ερεθιστικότητας κ.τ.λ. Τέτοια είναι για παράδειγμα τα απόβλητα που περιέχουν βαρέα μέταλλα, οργανικούς διαλύτες, οξέα κ.τ.λ. Ανάλογα με το ποια ουσία περιέχεται στα απόβλητα, σε ποια κατηγορία ταξινομείται και σε ποια συγκέντρωση βρίσκεται, τα απόβλητα χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα ή όχι. Για κάθε μία ουσία που μπορεί να προσδώσει τον χαρακτηρισμό των αποβλήτων ως «επικινδύνων» υπάρχει μία κρίσιμη συγκέντρωση. Εάν η ουσία βρίσκεται σε χαμηλότερη συγκέντρωση από αυτήν τότε τα απόβλητα δεν θεωρούνται επικίνδυνα. Επομένως είναι πολύ βασικό για κάθε απόβλητο να γίνονται εκτενείς χημικές αναλύσεις ως προς τις επικίνδυνες ουσίες που μπορούν να περιέχουν. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων αυτών θα καθορίσουν το εάν τα απόβλητα κατατάσσονται στα επικίνδυνα ή όχι και το πιο βασικό θα καθορίσουν τον τρόπο διαχείρισής τους.

Τα **βασικά βήματα** που μπορούν να βοηθήσουν στο χαρακτηρισμό των αποβλήτων είναι:

1. Κατάταξη της δραστηριότητας σε μία από τις 20 ομάδες.
2. Περαιτέρω κατάταξη της σε μια από τις υποομάδες.
3. Αντιστοίχιση των κατονομαζόμενων εν δυνάμει επικινδύνων αποβλήτων του καταλόγου με αυτά τις παραγωγικής διαδικασίας που μας ενδιαφέρει. (Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται μία λίστα των προς εξέταση επικινδύνων αποβλήτων).
4. Εντοπισμός συγκεκριμένων επικίνδυνων ουσιών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία ή μπορούν να σχηματίζονται ενδιάμεσα και επομένως ένας μέρος τους καταλήγει στα απόβλητα.
5. Ταξινόμηση των ουσιών αυτών ως προς την επικινδυνότητά τους σύμφωνα με τα δελτία δεδομένων ασφαλείας της προμηθεύτριας εταιρίας. (Στην περίπτωση που αυτά δεν υπάρχουν, η ταξινόμηση αυτή μπορεί να γίνει από το Γενικό Χημείο του Κράτους).
6. Πραγματοποίηση χημικών αναλύσεων των αποβλήτων ως προς τις επικίνδυνες ουσίες που αναμένεται να περιέχονται στα απόβλητα.
7. Σύγκριση των αποτελεσμάτων με τις κρίσιμες συγκεντρώσεις της κάθε επικίνδυνης ουσίας που δίνονται στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων.

Η σύγκριση των αποτελεσμάτων καθορίζει εάν το εξεταζόμενο απόβλητο είναι επικίνδυνο ή όχι. Βέβαια υπάρχουν περιπτώσεις που τα παραπάνω βήματα δεν μπορούν να εφαρμοστούν στο σύνολο τους και επομένως πολλές φορές το τελικό συμπέρασμα είναι δύσκολο να εξαχθεί με ασφάλεια.

5. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Το Αύγουστο 2001 ψηφίσθηκε στη Βουλή των Ελλήνων ο Νόμος 2939/2001 (ΦΕΚ179 Α/6.8.01) με θέμα «*Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων – Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) και άλλες διατάξεις.*» Κύριος στόχος του νόμου είναι η θέσπιση μέτρων και όρων για τη διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων με στόχο την επαναχρησιμοποίηση ή αξιοποίηση των αποβλήτων τους.

Γενικές Αρχές

- Η πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων με τον περιορισμό του συνολικού όγκου τους, καθώς και ο περιορισμός των βλαπτικών συνεπειών από τα απόβλητα αυτά για την υγεία των καταναλωτών και για το περιβάλλον.
- Η ανακύκλωση και αξιοποίηση των αποβλήτων, η οποία μπορεί να επιτυγχάνεται σε υψηλό βαθμό με το διαχωρισμό των αποβλήτων στην πηγή.
- Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».
- Η αρχή της ευθύνης όλων των εμπλεκόμενων στη διαχείριση των υλικών αυτών.
- Η αρχή της δημοσιότητας και της συνεχούς ενημέρωσης προς τους χρήστες και καταναλωτές.

- Η πραγματοποίηση των στόχων του νόμου αυτού ανατίθεται στον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΣΔΑΠ), ο οποίος ιδρύεται με τον παρόντα νόμο.

Πεδίο εφαρμογής

Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται:

1. Σε όλες τις **συσκευασίες** που διατίθενται στην αγορά και στα απόβλητα των συσκευασιών που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή (βιομηχανία, εμπόριο, γραφεία, καταστήματα, οικίες κ.τ.λ.)
2. Στα απόβλητα που προέρχονται μετά τη χρήση των εξής προϊόντων: οχήματα, λάστιχα, καταλύτες οχημάτων, ορυκτέλαια, μπαταρίες και συσσωρευτές, ηλεκτρικά είδη, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, υλικά τηλεπικοινωνιών, υλικά εκσκαφών και κατεδαφίσεων, είδη επίπλωσης, εφημερίδες και περιοδικά, είδη χάρτινης ύλης κ.α.

Διευκρινίζεται ότι ο νόμος αυτός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων. Τα προεδρικά διατάγματα που έχουν μέχρι στιγμής υπογραφεί και αφορούν την εναλλακτική διαχείριση συγκεκριμένων αποβλήτων είναι:

1. **Ηλεκτρικός και Ηλεκτρονικός εξοπλισμός:** Π.Δ. 117 (ΦΕΚ 82/Α/5.3.04)
2. **Ελαστικά Οχημάτων:** Π.Δ. 109 (ΦΕΚ 75/Α/5.3.04)
3. **Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές :** Π.Δ. 115 (ΦΕΚ 80/Α/5.3.04)
4. **Χρησιμοποιημένα Ορυκτέλαια :** Π.Δ. 82 (ΦΕΚ 64/Α/2.3.04)
5. **Οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους :** Π.Δ. 116 (ΦΕΚ 81/Α/5.3.04)

Αναμένεται η υπογραφή του προεδρικού διατάγματος για τα υλικά εκσκαφών και κατεδαφίσεων.

Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΣΔΑΠ)

Προκειμένου να υπάρχει ένας φορέας που θα έχει την πλήρη εποπτεία, σχεδιασμό και εφαρμογή της πολιτικής για την εναλλακτική διαχείριση, συστήνεται ο Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΣΔΑΠ) ο οποίος θα έχει πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και θα υπάγεται στον έλεγχο και την εποπτεία του ΥΠΕΧΩΔΕ. Οι αρμοδιότητες του ΕΟΕΣΔΑΠ είναι:

- ✓ Εισήγηση στον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ για θέματα λειτουργίας, σχεδιασμού στόχων και γενικότερα θέματα πολιτικής εναλλακτικής διαχείρισης.
- ✓ Έγκριση συλλογικών ή ατομικών συστημάτων.
- ✓ Επαφές με τους διαχειριστές για συστάσεις, συστάσεις κ.τ.λ.
- ✓ Δημιουργία βάσης δεδομένων.
- ✓ Πληροφόρηση κοινού – οργάνωση συνεδρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- ✓ Κατάρτιση ετήσιων εκθέσεων.
- ✓ Εκπόνηση μελετών.
- ✓ Έλεγχοι.
- ✓ Εκτέλεση και εφαρμογή εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων.
- ✓ Συντονισμός φορέων ιδιωτικού και δημόσιου φορέα για την εφαρμογή σχεδίων και προγραμμάτων εναλλακτικής διαχείρισης.
- ✓ Σύναψη συμφωνιών με τα συστήματα.

Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης

Τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης οργανώνονται από όσους προβαίνουν σε διαχείριση των αποβλήτων (διαχειριστές) :

- Ατομικά από τους ίδιους με την υποχρέωση εφαρμογής συστημάτων εγγυοδοσίας ή
- Συλλογικά, με τη συμμετοχή τους σε εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης οποιασδήποτε νομικής μορφής, όπως εταιρίες.

και αποβλέπουν:

- Στην επιστροφή ή και τη συλλογή χρησιμοποιημένων συσκευασιών από τον τελικό χρήστη στις εγκαταστάσεις εναλλακτικής διαχείρισής τους.
- Στην επαναχρησιμοποίηση ή αξιοποίηση ή ανακύκλωση των αποβλήτων/υλικών.

Για την οργάνωση συστήματος απαιτείται έγκριση από τον ΕΟΕΣΔΑΠ. Η έγκριση αυτή αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαχείρισης στερεών αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΚΥΑ 50910/2727/03. Κάθε τρία (3) χρόνια από τη χορήγηση της έγκρισης του συστήματος διενεργείται έλεγχος από τον ΕΟΕΣΔΑΠ. Αν από τον έλεγχο διαπιστώνεται ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι ο ΕΟΕΣΔΑΠ εκδίδει Πιστοποιητικό Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΠΕΔ) με το οποίο βεβαιώνεται η υπαγωγή του σχετικού υλικού ή συσκευασίας σε εναλλακτική διαχείριση. Αν ο ΕΟΕΣΔΑΠ διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι υποχρεώσεις εναλλακτικής διαχείρισης ή ότι δεν τηρούνται οι όροι της έγκρισης που χορηγήθηκε μπορεί να θέσει ειδικούς όρους για την έκδοση του ΠΕΔ με προθεσμία συμμόρφωσης ή να επιβάλει χρηματικό πρόστιμο (άρθρο 20).

1. Ηλεκτρικός και Ηλεκτρονικός Εξοπλισμός (ΗΗΕ) : Π.Δ. 117 (ΦΕΚ 82/Α/5.3.04)

Το ΠΔ εφαρμόζεται σε όλες τις ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές όπως αναφέρονται στα Παραρτήματα ΙΑ και ΙΒ του ΠΔ. Συγκεκριμένα οι κατηγορίες των συσκευών που καλύπτονται από το παρόν ΠΔ είναι:

- Μεγάλες οικιακές συσκευές
- Μικρές οικιακές συσκευές
- Εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών
- Καταναλωτικά είδη
- Φωτιστικά είδη
- Ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία
- Παιχνίδια, εξοπλισμός ψυχαγωγίας και αθλητισμού
- Όργανα παρακολούθησης και έλεγχου
- Συσκευές αυτόματης διανομής

Εξαιρούνται:

- Εξοπλισμός ασφαλείας των κρατών μελών
- Όπλα
- Πυρομαχικά
- Πολεμικό υλικό
- Συσκευές που τοποθετούνται εντός του ανθρώπινου οργανισμού.

Βασικές Αρχές του ΠΔ

1. Από 1^{ης} Ιουλίου 2006 ο νέος εξοπλισμός που διατίθεται στην αγορά δεν πρέπει να περιέχει μόλυβδο, υδράργυρο, κάδμιο, εξασθενές χρώμιο, πολυβρωμοδιφαινύλια (PBV) ή πολυβρωμοδιφαιθυλαίθρες (PBDE).

2. Οι παραγωγοί ΗΗΕ έχουν την υποχρέωση
 - κατά τον σχεδιασμό να λαμβάνουν όλα τα μέτρα ώστε να διευκολύνεται η επαναχρησιμοποίηση τους και η ανακύκλωση τους.
 - Να περιορίζουν τη χρήση επικίνδυνων ουσιών
 - Να αυξάνεται το ποσοστό ανακυκλώσιμων υλικών από τα οποία κατασκευάζονται τα επιμέρους στοιχεία τους.
 - Κατά το σχεδιασμό και κατασκευή τους να δίνεται προτεραιότητα στη χρησιμοποίηση ανακυκλώσιμων υλικών.
3. Όλα τα είδη ΗΗΕ που διατίθενται στην αγορά μετά την 13^η Αυγούστου 2005 θα φέρουν εμπορικό σήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος ΠΔ.
4. Οι παραγωγοί ΗΗΕ οφείλουν να τοποθετούν στις συσκευές το ειδικό σήμα, έχουν την δυνατότητα να ενημερώνουν του αγοραστές σχετικά με το κόστος συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης των ΗΗΕ για μια μεταβατική περίοδο 8 ετών μετά την έναρξη ισχύος του ΠΔ.
5. Οι διανομείς οφείλουν να διακινούν στην αγορά συσκευές ενταγμένες σε εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης και να προμηθεύονται τα ΗΗΕ από παραγωγούς που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο, εφόσον έχει καταρτιστεί σύμφωνα με το παρόν ΠΔ.

Εναλλακτική Διαχείριση Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού ΑΗΗΕ

Η εναλλακτική διαχείριση των ΑΗΗΕ διέπεται από τις γενικές αρχές της εναλλακτικής διαχείρισης όπως αυτές αναφέρονται στον Ν. 2939. Ειδικά για την διαχείριση των ΑΗΗΕ ισχύουν επιπλέον τα εξής:

1. Απαγορεύεται η συλλογή, προσωρινή αποθήκευση και μεταφορά των ΑΗΗΕ από κοινού με τα οικιακά απόβλητα. Η χωριστή συλλογή πραγματοποιείται σε ειδικά σημεία που φέρουν κατάλληλη σήμανση Όπως:
 - Σε σημεία που καθορίζονται από τους ΟΤΑ σε συνεργασία με τα οργανωμένα Συστήματα
 - Σε εμπορικά καταστήματα και super markets.
2. Οι παραγωγοί υποχρεούνται να συμμετέχουν ή να οργανώνουν συλλογικά ή ατομικά συστήματα
3. Τα συστήματα πρέπει να συνεργάζονται με αδειοδοτημένους όσον αφορά την διαχείριση των ΑΗΗΕ.
4. Λαμβάνεται υπόψη η πληθυσμιακή πυκνότητα σε συνδυασμό με τα σημεία συλλογής των ΑΗΗΕ
5. Οι διανομείς νέου προϊόντος οφείλουν να παραλαμβάνουν τον αποσυρόμενο εξοπλισμό
6. Οι καταναλωτές και διανομείς διαχωρίζουν τα ΑΗΗΕ από τα υπόλοιπα απόβλητα και τα παραδίδουν στα σημεία συλλογής τους.
7. Το εγκεκριμένο σύστημα κατά την παραλαβή των ΑΗΗΕ εκδίδει βεβαίωση παραλαβής.
8. Οποιοσδήποτε συλλέγει ΑΗΗΕ υποχρεούται να διαθέτει άδεια συλλογής σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και να παραδίδει τα απόβλητα σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας τους.

Στόχοι

1. Μέχρι 31.12.06 πρέπει να έχει επιτευχθεί χωριστή συλλογή τεσσάρων κιλών ΑΗΗΕ οικιακής προέλευσης κατά μέσο όρο, ανά κάτοικο και ανά έτος.

2. Για τα ΑΗΗΕ των κατηγοριών 1-10 του παραρτ. ΙΑ
 - βαθμός αξιοποίησης 80% του μέσου βάρους ανά συσκευή
 - επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση τουλάχιστον 75%
3. Κατηγορίες 3-4
 - Αξιοποίηση 75%
 - Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση 65%
4. Κατηγορίες 2,5,6,7, και 9
 - Αξιοποίηση 70%
 - Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση 50%
5. Λαμπτήρες Εκκένωσης Αερίου
 - Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση 50%

3. **Ελαστικά Οχημάτων:** Π.Δ. 109 (ΦΕΚ 75/Α/5.3.04)

Σκοπός του παρόντος ΠΔ είναι η πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων από τα ελαστικά οχημάτων, η επαναχρησιμοποίησή τους, η ανακύκλωση και η ενεργειακή αξιοποίηση τους. Με το παρόν ΠΔ καθορίζονται οι ευθύνες των εμπλεκόμενων οικονομικών παραγόντων οι όροι και οι προϋποθέσεις για την οργάνωση συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης ελαστικών. Οι υποχρεώσεις των οικονομικών παραγόντων εν συντομία είναι:

1. Οι εισαγωγείς ελαστικών υποχρεούνται μέχρι την 6^η Φεβρουαρίου να οργανώσουν ατομικά ή συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης παλιών ελαστικών ή να συμμετέχουν σε αυτά. Επίσης οφείλουν να καταρτίζουν λεπτομερή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του συστήματος και του τρόπου εκπλήρωσης των υποχρεώσεων τους.
2. Ο διακινητής οφείλει να διακινεί ελαστικά οχημάτων μόνο εφόσον ο παραγωγός-εισαγωγέας από τον οποίο τα έχει προμηθευτεί διαθέτει Πιστοποιητικό Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΠΕΔ) και είναι συμβεβλημένος με σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης
3. Τα βουλκανιζατέρ και γενικότερα όσοι εκτελούν εργασίες επισκευής ελαστικών ή αναδόμωσης οφείλουν να παραδίδουν τα απόβλητα ελαστικά σε εγκεκριμένο σύστημα.
4. Την ευθύνη για τα ελαστικά που εισάγονται ως εξαρτήματα οχήματος της φέρει ο εισαγωγέας του οχήματος.
5. Ο τελικός χρήστης ελαστικού να παραδίδει τα ελαστικά σε εγκεκριμένο σημείο συλλογής τους.
6. Το σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης ελαστικών θα πρέπει να συνεργάζεται με συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης οχημάτων στο τέλος κύκλου ζωής τους.

Όροι και προϋποθέσεις για την εναλλακτική διαχείριση των ελαστικών

1. Τα μεταχειρισμένα ελαστικά αποθηκεύονται προσωρινά και υφίστανται οποιαδήποτε επεξεργασία σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 50910.
2. Οι εγκαταστάσεις που προβαίνουν σε εργασίες εναλλακτικής διαχείρισης των ελαστικών πρέπει να λαμβάνουν άδεια σύμφωνα με την ΚΥΑ 50919.

Στην περίπτωση που το σύστημα συλλογής, μεταφοράς ή/και προσωρινής αποθήκευσης είναι εθνικής εμβέλειας η άδεια χορηγείται από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

3. Από την 16^η Ιουλίου 2003 δε γίνονται δεκτά σε ΧΥΤΑ α) ολόκληρα μεταχειρισμένα ελαστικά εκτός από τα υλικά που προορίζονται για την κατασκευή του ΧΥΤΑ, β) τεμαχισμένα μεταχειρισμένα ελαστικά μετά την 16^η Ιουλίου 2006. Και στις δύο περιπτώσεις εξαιρούνται τα ελαστικά ποδηλάτων και τα ελαστικά με εξωτερική διάμετρο άνω των 1.400 mm.

Στόχοι

Οι παραγωγοί οφείλουν να διασφαλίσουν ότι το αργότερο μέχρι την 31^η Ιουλίου 2006 η αξιοποίηση των μεταχειρισμένων ελαστικών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον στο 65% των αποσυρόμενων ελαστικών. Εντός του ίδιου χρονικού ορίου η ανακύκλωση θα πρέπει να φθάσει τουλάχιστον στο 10%.

3. Ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές : Π.Δ. 115 (ΦΕΚ 80/Α/5.3.04)

Σκοπός του ΠΔ είναι η αντικατάσταση των ΚΥΑ 73537/1438/95 και 19817/2000 όσον αφορά τη διαχείριση των ηλεκτρικών στηλών (ΗΣ) και συσσωρευτών (ΗΣΣ) που διατίθενται στην αγορά με στόχο την αξιοποίηση των αποβλήτων τους και την πρόληψη ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Η εφαρμογή του Νόμου αφορά:

- Τους παραγωγούς
- Τους εισαγωγείς
- Τους διακινητές
- Τους ανακυκλωτές
- Τους ΟΤΑ
- Τους τελικούς χρήστες/καταναλωτές
- Τις δημόσιες αρχές
- Όσους εκτελούν εργασίες εναλλακτικής διαχείρισης

Υποχρεώσεις φορέων

1. Οι διαχειριστές (κατασκευαστές, εισαγωγείς, ανακυκλωτές) ΗΣΣ είναι υποχρεωμένοι να οργανώνουν συστήματα ή να συμμετέχουν σε εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης. Τα συστήματα αποβλέπουν:
 - Στην επιστροφή των χρησιμοποιημένων ΗΣΣ από τον καταναλωτή ή τελικό χρήστη
 - Στην αξιοποίηση ή / και ανακύκλωση των αποβλήτων τους με τη χρησιμοποίηση καθαρών τεχνολογιών.
 - Στην συνεργασία τους με τα αντίστοιχα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης άλλων προϊόντων και αποβλήτων
2. Η εναλλακτική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων ΗΣ είναι υποχρεωτική από τους ΟΤΑ και οργανώνεται από τους Δήμους ή Κοινότητες ή Συνδέσμους Δήμων και Κοινοτήτων, ή από εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης.

Στόχοι

1. Μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2006 πρέπει να συλλέγεται τουλάχιστον το 30% κατά βάρος όλων των χρησιμοποιημένων ΗΣ. Για τις ΗΣ που περιέχουν υδράργυρο περισσότερο από 5 ppm αυτός ο στόχος πρέπει να επιτευχθεί ξεχωριστά.
2. Μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2006 πρέπει να συλλέγεται τουλάχιστον το 70% κατά βάρος όλων χρησιμοποιημένων συσσωρευτών της βιομηχανίας και των οχημάτων. Ο στόχος πρέπει να επιτευχθεί ξεχωριστά για τις συσκευές που περιέχουν κάδμιο.
3. Ως προς την αξιοποίηση θα πρέπει μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2006 πρέπει να ανακυκλωθεί το 80% κατά βάρος των συλλεγομένων ΗΣ και το 80% των συλλεγομένων χρησιμοποιημένων συσσωρευτών.

4. Χρησιμοποιημένα Ορυκτέλαια : Π.Δ. 82 (ΦΕΚ 64/Α/2.3.04)

Το ΠΔ αυτό διάταγμα αντικαθιστά την ΚΥΑ 98012/2001/1996 όσον αφορά την διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με σκοπό τα νέα θεσπιζόμενα μέτρα να είναι σύμφωνα με τις γενικές αρχές του Ν.2939. Στον όρο «απόβλητα λιπαντικών ελαίων» περιλαμβάνονται όλα τα βιομηχανικά έλαια ορυκτής συνθετικής ή μικτής βάσης, λάδια κινητήρων εσωτερικής καύσης και κιβωτίων ταχυτήτων, λιπαντικά έλαια μηχανών, στροβίλων και υδραυλικών συστημάτων συμπεριλαμβανομένων και των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων που προέρχονται από πλοία άλλα μέσα μεταφοράς ή σταθερές εγκαταστάσεις. Σε περίπτωση που τα έλαια περιέχουν PCB/PCT σε συγκέντρωση μεγαλύτερη των 50 ppm τότε θα πρέπει να διαχειρίζονται ως επικίνδυνα απόβλητα σύμφωνα με την ΚΥΑ 7589/731/2000.

Το ΠΔ καλύπτει όλα τα λιπαντικά έλαια που διατίθενται στην αγορά καθώς και τα απόβλητά τους. Επομένως αφορά τους «παραγωγούς» και εισαγωγείς» λιπαντικών ελαίων, αυτούς που τα διαθέτουν στην αγορά τους «διανομείς», τους χρήστες, τους συλλέκτες, τις εγκαταστάσεις αναγέννησης τους, του Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις δημόσιες αρχές.

Υποχρεώσεις – Όροι και προϋποθέσεις για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων(ΑΛΕ)

Οι διαχειριστές λιπαντικών ελαίων οφείλουν:

- να οργανώσουν ή να συμμετέχουν σε συστήματα ατομικά ή συλλογικά
- να μεριμνούν για τη διαχείριση των ορυκτελαίων από αδειοδοτημένες εταιρίες.

Τα συστήματα αποβλέπουν:

1. Στην επιστροφή των αποβλήτων λιπαντικών ελαίων από τον τελικό χρήστη στο σύστημα ώστε να εξασφαλιστεί η εναλλακτική διαχείρισή του.
2. στην επεξεργασία των ΑΛΕ με καθαρές τεχνολογίες.

Τα συστήματα οργανώνονται και σχεδιάζονται ώστε:

- να αποφεύγονται εμπόδια και στρεβλώσεις στο εμπόριο και ανταγωνισμό
- να λαμβάνονται υπόψη η προστασία του περιβάλλοντος, η υγεία και ασφάλεια των καταναλωτών,
- η προστασία δικαιωμάτων βιομηχανικού και εμπορικού απορρήτου.

Οι διαχειριστές λιπαντικών ελαίων έχουν την ευθύνη εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Νόμο 2939/01. Οι παραγωγοί εισαγωγείς οφείλουν να παραλαμβάνουν τα ΑΛΕ από εγκεκριμένα σημεία ή κέντρα και να εξασφαλίζουν την προώθησή τους σε μονάδες επεξεργασίας. Οι διακινητές οφείλουν να διακινούν αποκλειστικά και μόνο τα ΑΛΕ που εντάσσονται σε συστήματα εναλλακτικής διαχείρισής και να τα παραδίδουν σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις.

Στόχοι

Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2006 πρέπει να συλλέγεται τουλάχιστον το 70% κατά βάρος όλων των ΑΛΕ και από αυτά να αναγεννάτε τουλάχιστον το 80%. Τα ΑΛΕ που δεν αναγεννώνται να οδηγούνται σε άλλες εργασίες διάθεσης (περιλαμβανομένης της χρήσης τους ως καύσιμα).

5. Οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους: ΠΔ:116 (ΦΕΚ 81/Α/5.3.04)

Το ΠΔ αποτελεί εφαρμογή των άρθρων 12 και 13 του Ν. 1650/86, των άρθρων 15, 16, 17, 18 και 24 του Ν. 2939/2001 και ταυτόχρονα συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2000/53 ΕΚ του Συμβουλίου της 18^{ης} Σεπτεμβρίου 2000 για τα οχήματα στο τέλος της ζωής τους (ΟΤΚΖ). Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων από τα οχήματα και επιπρόσθετα η επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και οι άλλες μορφές αξιοποίησης οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους καθώς και των κατασκευαστικών του στοιχείων όπως επίσης και η βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στο κύκλο ζωής των οχημάτων και κυρίως των φορέων που συμμετέχουν άμεσα στην επεξεργασία οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους.

Το παρόν ΠΔ καλύπτει όλα τα οχήματα, εγκαταλειμμένα οχήματα και ΟΤΚΖ περιλαμβανομένων των κατασκευαστικών τους στοιχείων καθώς επίσης και τους απενεργοποιημένους καταλυτικούς μετατροπείς (ΑΚΜ) τόσο των οχημάτων των οποίων τα υπόλοιπα συστήματα λειτουργούν σωστά όσο και των ΟΤΚΖ.

Όροι και προϋποθέσεις για τη διαχείριση οχημάτων

Για τα οχήματα που πρόκειται να διακινηθούν στην αγορά οι κατασκευαστές και σχεδιαστές έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- να μειώσουν τη χρήση επικίνδυνων ουσιών ώστε να μειωθεί η ρύπανση του περιβάλλοντος και να διευκολυνθεί η ανακύκλωσή τους
- κατά το σχεδιασμό των οχημάτων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η διευκόλυνση διάλυσής τους.
- να χρησιμοποιούνται όσο αυτό είναι εφικτό περισσότερα ανακυκλωμένα υλικά στην κατασκευή νέων οχημάτων ώστε να ενισχύεται η αγορά ανακυκλωμένων υλικών.
- τα υλικά και κατασκευαστικά στοιχεία που διατίθενται στην αγορά μετά την 1^η Ιουλίου 2003 δεν πρέπει να περιέχουν **μόλυβδο, υδράργυρο, κάδμιο ή εξασθενείς χρώμιο**, πλην εκείνων των περιπτώσεων που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος ΠΔ υπό τους όρους που προσδιορίζονται σε αυτό.

Συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης ΟΤΚΖ

Οι παραγωγοί οχημάτων υποχρεώνονται να οργανώνουν ή να συμμετέχουν σε ατομικά ή συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης και να καταρτίζουν συμβάσεις με τους φορείς επεξεργασίας ΟΤΚΖ. Τα συστήματα αποβλέπουν ειδικότερα:

1. στην συλλογή των ΟΤΚΖ και την προώθησή τους σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας.
2. στην επαναχρησιμοποίηση ή αξιοποίηση των επεξεργασμένων ΟΤΚΖ.
3. στη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις οι οποίες αφορούν:

- την προστασία του περιβάλλοντος, της υγείας, ασφάλεια και υγιεινής των καταναλωτών
- την προστασία των δικαιωμάτων βιομηχανικού και εμπορικού απορρήτου
- την αποφυγή εμποδίων και στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό για τα εισαγόμενα προϊόντα.

Υποχρεώσεις διαχειριστών ΟΤΚΖ

Οι διαχειριστές και λοιποί οικονομικοί παράγοντες των οχημάτων έχουν την ευθύνη εφαρμογής των διατάξεων του Ν.2939/01. Ειδικότερα:

Οι προμηθευτές: οφείλουν να παραλαμβάνουν από εγκεκριμένου χώρους το δευτερογενές υλικό των ΟΤΚΖ και να το χρησιμοποιεί για την παραγωγή νέων οχημάτων (ανακύκλωση-αξιοποίηση).

Οι παραγωγοί-εισαγωγείς: να προβαίνουν σε συλλογή των ΟΤΚΖ και να μεριμνούν για τη μεταφορά του σε εγκεκριμένες εγκαταστάσεις.

Οι διακινητές: να διακινούν τα οχήματα ή εξαρτήματα μόνο εφόσον φέρουν την ειδική επισήμανση που αναφέρεται στο παρόν ΠΔ (άρθρο 5, παρ. 4.2 εδαφ. β.2 περ. ii) και εφόσον είναι συμβεβλημένοι με σύστημα να προβαίνει σε συλλογή των ΟΤΚΖ.

Οι συλλέκτες ΟΤΚΖ: να συμμετέχουν σε συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης ΟΤΚΖ.

Οι κάτοχοι οχημάτων να παραδίδουν το όχημά τους σε εγκεκριμένο σημείο συλλογής ΟΤΚΖ.

Στόχοι

Το αργότερο μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2006 για όλα τα ΟΤΚΖ η επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση αυξάνεται στο 85% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος. Στην ίδια προθεσμία η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση αυξάνεται τουλάχιστον στο 80% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος.

Για τα οχήματα που έχουν παραχθεί πριν την 1^η Ιανουαρίου 1980, οι στόχοι είναι τουλάχιστον 75% για την επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση και 70% για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση. Το αργότερο μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2015 για όλα τα ΟΤΚΖ, η επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση αυξάνεται τουλάχιστον στο 95% και η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση στο 85% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος.

Εναλλακτική διαχείριση Καταλυτικών Μετατροπών και μεταχειρισμένων ανταλλακτικών.

Οι ΑΚΜ των ΟΤΚΖ όπως και αυτών που δεν έχουν φτάσει ακόμα στο τέλος κύκλου ζωής τους πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2939/01. ειδικότερα οι ΑΚΜ περιέχουν πολύτιμα μέταλλα (χρυσό, άργυρο, ρόδιο, παλλάδιο, ιρίδιο ή λευκόχρυσο) και εφόσον δεν έχουν ρυπανθεί με επικίνδυνες ουσίες κατατάσσονται στα μη επικίνδυνα απόβλητα (16.8.2001 του ΕΚΑ 2001/118/ΕΚ) και επομένως η διαχείριση τους πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την ΚΥΑ 50910/03.

Η εναλλακτική διαχείριση των ΑΚΜ πρέπει να γίνεται από συστήματα ατομικά ή συλλογικά τα οποία μπορούν να οργανώνονται από του παραγωγού ΚΜ, τις αντιπροσωπεΐες αυτοκινήτων για του καταλύτες που διατίθενται από αυτές ή τους ανεξάρτητους εισαγωγείς καταλυτών. Για το σύνολο των εργασιών διαχείρισης των ΑΚΜ (συλλογή, μεταφορά, προσωρινή αποθήκευση, επεξεργασία, αξιοποίηση) απαιτούνται οι σχετικές άδειες όπως προβλέπονται στην ΚΥΑ 50910/03 περί διαχείρισης στερεών μη επικινδύνων αποβλήτων. Τα πιστοποιημένα συνεργεία αυτοκινήτων που αντικαθιστούν τους ΑΚΜ οφείλουν να τους παραδίδουν το αργότερο σε ένα χρόνο σε νόμιμους συλλέκτες ή εγκεκριμένα συστήματα. Τα συνεργεία οφείλουν να τηρούν μητρώο ώστε οι αρμόδιες αρχές να μπορούν να ελέγχουν το ισοζύγιο αντικατεστημένων και νέων ΚΜ.

6. ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ – ΠΗΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

6.1 ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΩΣ ΑΠΟΒΛΗΤΟ

Το έδαφος - «ρυπασμένη γη», αντιμετωπίζεται στην ευρωπαϊκή και ισχύουσα ελληνική περιβαλλοντική νομοθεσία ως απόβλητο, επικίνδυνο ή μη επικίνδυνο, όταν προκύπτει από διεργασίες εξυγίανσης χωμάτων ή όταν έχει την μορφή λάσπης από διάφορες παραγωγικές διεργασίες.

Χαρακτηρίζεται με συγκεκριμένους κωδικούς, ως εξής:

- **Στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο των Αποβλήτων** (ΚΥΑ : ΗΠ 50910/2727/22.12.2003):

Κατηγορία 17, υποκατηγορία 17 05.—«Απόβλητα από κατασκευές και κατεδαφίσεις (περιλαμβάνεται χώμα εκσκαφής από μολυσμένες τοποθεσίες)». Χαρακτηρίζεται σε ορισμένες περιπτώσεις εν δυνάμει επικίνδυνο.

Κατηγορία 19, υποκατηγορία 19 13 —«Απόβλητα από την εξυγίανση χωμάτων και υπόγειων υδάτων» ως αρχική πηγή πρόκλησης αποβλήτων τα οποία είναι σε ορισμένες περιπτώσεις εν δυνάμει επικίνδυνα.

- **Στο παράρτημα 1 και 11 ΕΚΑ-Στατ.Αναθ.2 της « Στατιστικής ονοματολογίας αποβλήτων», (στατιστική ονοματολογία με βάση κυρίως τις ουσίες) :**

Κατηγορία 12-Υπολείμματα ανόργανων ουσιών, υποκατηγορία 12.6 – «Μολυσμένα εδάφη και ρυπώδεις λυματολάσπες βυθοκόρησης» .Σε ορισμένες περιπτώσεις χαρακτηρίζονται επικίνδυνα .

Η διαχείριση της ρυπασμένης γης ακολουθεί το συγκεκριμένο πλαίσιο διαχείρισης των στερεών αποβλήτων και στην περίπτωση χαρακτηρισμού της ως «επικίνδυνη» ακολουθεί την προβλεπόμενη από την ελληνική νομοθεσία διαδικασία, με τα όποια προβλήματα ή ελλείψεις αυτή παρουσιάζει.

- **Στην οδηγία IPPC** και στα κείμενα αναφοράς για την «βέλτιστη διαθέσιμη τεχνική» το ρυπασμένο έδαφος αντιμετωπίζεται στα πλαίσια διαχείρισης των στερεών αποβλήτων.

6.2 ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΩΣ ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Το έδαφος είναι ταυτόχρονα **αποδέκτης ρύπανσης** και, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθίσταται **επικίνδυνο για την υγεία του πληθυσμού** που ζει ή εργάζεται σε περιοχές που έχουν υποστεί ρύπανση.

- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο και για κάθε χώρα ξεχωριστά, η **διαχείριση του εδάφους συσχετίζει την ποιότητα του εδάφους και του υπόγειου νερού με τη χρήση γης που προορίζεται να έχει.**

Ξεχωρίζουν δύο μεγάλες κατηγορίες:

- **«Ευαίσθητη»** χρήση (χώροι αναψυχής , κατοικία)
- **«Λιγότερο ευαίσθητη»** χρήση (βιομηχανία, εμπόριο)

Μεγάλος αριθμός χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως: Γερμανία, Ιταλία, Γαλλία, Ολλανδία, Μεγάλη Βρετανία, Σουηδία, Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία αλλά και υπό ένταξη χώρες όπως η Ρουμανία, έχουν αναπτύξει μεθοδολογίες κατηγοριοποίησης της ποιότητας των εδαφών και των υπόγειων νερών τους ανάλογα με την χρήση γης, εντάσσοντας ανάλογες ρυθμίσεις στις εθνικές τους νομοθεσίες.

Στην χώρα μας **δεν υπάρχει σχετική νομοθετική ρύθμιση η οποία να συσχετίζει την ποιότητα του εδάφους και του υπόγειου νερού με την χρήση γης** .

Για το λόγο αυτό στη διαδικασία εκπόνησης ή αξιολόγησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων μιας περιοχής η οποία αλλάζει χρήση, έχει ρυπανθεί από την προηγούμενη δραστηριότητα και είναι υπό εξυγίανση, δεν εξετάζεται μέχρι πιο βαθμό απαιτείται ο «καθαρισμός» της (ποιες είναι οι αποδεκτές οριακές τιμές των ρύπων) ανάλογα με την χρήση για την οποία προορίζεται.

Η μόνη σχετική αναφορά στην ελληνική νομοθεσία βρίσκεται στην περίπτωση της επαναχρησιμοποίησης της ιλύος των βιολογικών καθαρισμών στην γεωργία. Η σχετική οδηγία (Sewage Sludge Directive, 1986/278/EEC) είναι υπό επανεξέταση από την Ευρωπαϊκή Ένωση αφού επιδιώκεται ο εμπλουτισμός του εδάφους σε οργανική ύλη και επανεξετάζεται η εναρμόνιση των τεχνικών διαχείρισης των αποβλήτων με την προστασία του εδάφους.

Η επικινδυνότητα του εδάφους έχει σχέση άμεσα με την υγεία των ανθρώπων που θα κατοικήσουν και θα εργαστούν σε μια περιοχή, ή θα την επισκεφτούν. Για να προσδιοριστούν οι αποδεκτές οριακές τιμές των ρύπων στο έδαφος και στο υπόγειο νερό ανάλογα με τη χρήση γης, απαιτείται η εκπόνηση μελέτης **«Εκτίμησης του Περιβαλλοντικού Κίνδυνου» του εδάφους και των υπόγειων νερών**.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε το έτος 2003, ένα υπόμνημα το οποίο εξειδικεύει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής **«Για την Θεματική Στρατηγική της Προστασίας του Εδάφους»** (Report on the Commission communication –“Towards a Thematic Strategy for Soil Protection” COM(2002) 179 – C5-0328/2002-2002/2172(COS), 10 October 2003, final A5-0354/2003).

Το κείμενο αναφοράς εντάσσεται σε μια ολοκληρωμένη αντίληψη πολιτικής και στρατηγικής για την προστασία του εδάφους. Παίρνει υπόψη του το περιβαλλοντικό νομοθετικό πλαίσιο, τις επί μέρους αποφάσεις και στρατηγικές όπως η Θεματική Στρατηγική για την Προστασία του εδάφους της Ε.Ε, , το πλαίσιο νέων οδηγιών για το περιβάλλον και το 6^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Μεταξύ άλλων :

- Ορίζει τη σημασία του εδάφους:

Το έδαφος αποτελεί σημαντικό στοιχείο του παγκόσμιου περιβάλλοντος , οριοθετείται μεταξύ της ατμόσφαιρας και των ζωντανών οργανισμών που το κατοικούν, ρυθμίζει τα ισοζυγία πρώτων υλών και ενέργειας και είναι εξαιρετικά ευαίσθητο στις επιπτώσεις που προκύπτουν από τις κλιματικές αλλαγές, από τις διαχρονικές ανθρώπινες δραστηριότητες , με αποτέλεσμα, η δομή και τα χαρακτηριστικά του να υφίστανται μια διαδικασία «γήρανσης» , καθιστώντας το μη «ανανεώσιμη πηγή».

- Θεωρεί ότι το έδαφος είναι η βάση εγκατάστασης της ανθρώπινης και οικονομικής δραστηριότητας και συνεπώς υπάρχει άμεση ανάγκη ρύθμισης των κανονισμών που το αφορούν, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις από τις εξωτερικές πιέσεις .
- Επισημαίνει ότι η εγκατάλειψη πρακτικών διατήρησης της αγροτικής γης, και διατήρησης των δασικών εκτάσεων είχε σαν συνέπεια την απώλεια των εδαφών.
- Θεωρεί ότι η μεθοδολογία που θα ακολουθήσει η στρατηγική για την προστασία του εδάφους, αναλύοντας το «αίτιο - αποτέλεσμα», πρέπει να συνδέσει μεταξύ τους τις ανθρώπινες και κλιματικές επιπτώσεις, τις κύριες αιτίες που οδήγησαν

στην υποβάθμιση και απώλεια των εδαφών, την ρύπανση, την όξινη βροχή, την ερημοποίηση, την στεγανοποίηση και την συμπίεση της γης, ώστε να προταθούν συνολικά μέτρα που θα προωθήσουν την αποτελεσματική διαχείριση του εδάφους.

- Τονίζει ότι η υπερβολική αστικοποίηση και η κατασκευή έργων υποδομών, η οποία δεν σέβεται πάντα το περιβάλλον, οδήγησε στην κατανάλωση φυσικού εδάφους, δημιούργησε μεγάλες συμπιεσμένες περιοχές οι οποίες αποδυνάμωσαν την σχέση των πολιτών με το φυσικό περιβάλλον, τεμάχισε τη γη, άλλαξε τη ροή των νερών και αύξησε τις εναποθέσεις των φερτών υλικών, καθιστώντας πολλές παράκτιες περιοχές της Ευρώπης υποβαθμισμένες περιοχές.
- Επισημαίνει ότι η ελαχιστοποίηση επίσης των προβλημάτων που αφορούν την ποιότητα της αγροτικής γης, επιτυγχάνεται μειώνοντας την χρήση των γεωργικών φαρμάκων παράλληλα με την μείωση των επικίνδυνων ουσιών σε αυτά.
- Υπογραμμίζει ότι υπάρχουν πολλά και διαφορετικά προβλήματα σε σχέση με το έδαφος, μεταξύ των Κρατών Μελών και των υποψήφιων χωρών και, κατά συνέπεια η ρύπανση του εδάφους αποτελεί λιγότερο διασυνοριακό πρόβλημα συγκριτικά με την ρύπανση της ατμόσφαιρας ή των νερών. Γι' αυτό το λόγο, η δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να βασίζεται κυρίως στην ανταλλαγή της πληροφόρησης και των καλύτερων τεχνικών και πρακτικών που εφαρμόζονται στις χώρες αυτές.
- Καθορίζει ότι η προστασία του εδάφους είναι προαπαιτούμενο στοιχείο στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας για το Νερό σε ότι αφορά στην διάχυση της ρύπανσης, της οδηγίας Habitat σε ότι αφορά στην εδαφική βιοποικιλότητα και του Πρωτοκόλλου Kyoto αναφορικά με την δυνατότητα του εδάφους και υπεδάφους να συγκρατήσουν το CO₂.
- Επισημαίνει ότι είναι απαραίτητο να εκτιμηθούν οι αιτίες υποβάθμισης του εδάφους παίρνοντας υπ' όψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιφέρειας της Ευρώπης και ιδιαίτερα τα προβλήματα που σχετίζονται με τα εδάφη της Μεσόγειου, τα οποία έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τις πυρκαγιές των δασών της και την ερημοποίηση.
- **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται, να παρουσιάσει τον Ιούλιο 2007 τη Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους.**

Αυτή θα πρέπει να βασίζεται στην ενδυνάμωση των σημερινών πολιτικών και, κάτω από το πρίσμα ολοκληρωμένης θεώρησης, να θέσει **ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους**, τα μέσα επίτευξής τους, χρονοδιαγράμματα και γενικές αρχές στην αξιολόγησή και παρακολούθησή τους, έτσι ώστε:

- να τερματισθεί η συσσώρευση στο έδαφος, ουσιών που δημιουργούν περιβαλλοντικούς κινδύνους και κίνδυνο στην υγεία.
- να γίνουν ποιο αυστηρά τα όρια συναγερμού μεταξύ των φαινομένων διάβρωσης, συμπύκνωσης και στεγανοποίησης του εδάφους, της απώλειας του εδάφους και της ρύπανσής του.
- να αυξηθεί ο ρόλος του εδάφους στη συγκράτηση του CO₂, στην διασφάλιση των υδάτινων πηγών και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- το έδαφος να προστατεύεται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μελλοντική αειφορική παραγωγή της τροφής και των ανανεώσιμων πηγών.

- **Θέτει ως στόχο το έτος 2007**, οπότε, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τα Κράτη Μέλη και τις αρμόδιες περιφερειακές αρχές, να έχει εκδώσει έναν **Επιστημονικό Κατάλογο Εδάφους**. Θα περιγράφεται η προέλευση, η ιστορία, η περιβαλλοντική κατάσταση των εδαφών, η διαδικασία υποβάθμισης των ρυπασμένων περιοχών. Θα εντοπισθούν εδάφη υψηλής αξίας (με αγροτικούς, γεωλογικούς, οικολογικούς όρους) και θα δημιουργηθεί ένα πλαίσιο οδηγιών για την διατήρηση και την αειφορική χρήση τους. Η πρόσβαση στην υπάρχουσα πληροφόρηση πρέπει να βελτιωθεί και, τονίζεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ανταλλαγή της πληροφόρησης και της εμπειρίας μεταξύ των Κρατών Μελών. Επιμένει στην εναρμόνιση των αναλυτικών μεθόδων προσδιορισμού στοιχείων του εδάφους για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων.
- Καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει **κατευθυντήριες οδηγίες (guidelines)** για την πρόληψη, την παρακολούθηση και τον περιβαλλοντικό έλεγχο της ρύπανσης του εδάφους. Αυτές θα υιοθετηθούν από τα Κράτη Μέλη και από τις αρμόδιες περιφερειακές αρχές.
- Στηρίζει την Επιτροπή στην προώθηση μιας **μεθοδολογίας αξιολόγησης και χαρτογράφησης του Ευρωπαϊκού Εδάφους** και στην δημιουργία ψηφιακού Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών (**GIS**), όπου το κοινό θα έχει πρόσβαση.
- Προτείνει στην επιτροπή την **δημιουργία Ευρωπαϊκών Ζωνών**, μετά την κατάρτιση του Καταλόγου και παίρνοντας υπ' όψη τις γεωγραφικές, κλιματικές, τυπολογικές ιδιαιτερότητες, τις χρήσεις και τους κινδύνους των περιοχών αλλά και τους τρόπους αποδεκτού περιβαλλοντικού ελέγχου για την παρακολούθησής τους .
- Η Επιτροπή καλείται να μελετήσει την δυνατότητα ανάπτυξης ειδικού συστήματος **δεικτών εδάφους** που θα παρακολουθεί την κατάσταση του εδάφους και την βελτίωση της ποιότητάς του. Υπογραμμίζεται εδώ ότι έχουν προταθεί ήδη από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Περιβάλλοντος **συστήματα περιβαλλοντικών δεικτών (pressure-state-response systems)**. Αυτά μπορούν να εξειδικευτούν στην θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους.
- Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει την υπάρχουσα νομοθεσία ως προς την καλύτερη ενσωμάτωση σ'αυτήν της προστασίας τους εδάφους. Θα υπάρξουν νέες προτάσεις, τόσο στην οδηγία για την Ολοκληρωμένη Πρόληψη και Έλεγχο της Ρύπανσης (IPPC) όσο και στην Οδηγία για την Στρατηγική Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Το υπόμνημα κάνει στη συνέχεια εκτεταμένες αναφορές στα επιστημονικά και οικονομικά εργαλεία, στις μεθοδολογίες και στις μελέτες που θα πρέπει να εκδοθούν , στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που θα παρθούν.

7. Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Ε.Π.Θ)

7.1 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1989

- Εκδίδεται απόφαση του Συμβουλίου Ρ Σ & ΠΠΠΘ, για την εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης ΣΒΑ στην Θεσσαλονίκη, καθώς τις προηγούμενες δεκαετίες δεν είχε λυθεί το θέμα τελικής διάθεσής τους. Επικρατούσε το καθεστώς «προσωρινής αποθήκευσης» με αρνητικές συνέπειες τόσο στην αναπτυξιακή πορεία των συγκεκριμένων παραγωγικών δραστηριοτήτων όσο και στο περιβάλλον.
- Καταγράφονται τα ΣΒΑ (βάση του υπάρχοντα Νομικού Πλαισίου) στην ΕΠΘ (Μελέτη Haskoning)
- Ενεργοποιείται η Ελληνοολλανδική συνεργασία μεταξύ ΥΠΕΧΩΔΕ και Υπ. Περιβάλλοντος Ολλανδίας.

1989-1992

Ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης συντονίζει την λειτουργία της Τεχνικής Ομάδας Εργασίας (ΤΕΔΚ, ΣΒΒΕ, Νομαρχία Θεσ/νίκης) που συγκροτήθηκε για αυτό τον σκοπό. Πεδίο μελέτης είναι ο Νομός Θεσσαλονίκης.

- Χρηματοδοτούνται από τον Οργανισμό Θεσσαλονίκης και εκπονούνται :
 1. Υδρογεωλογικές, γεωτεχνικές, γεωλογικές μελέτες στους εναλλακτικούς χώρους διάθεσης .
 2. Τεχνοοικονομική μελέτη συγκριτικής αξιολόγησης των εναλλακτικών χώρων διάθεσης και Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
 3. Μελέτη συστήματος Περιβαλλοντικού Ελέγχου της Διαχείρισης ΣΒΑ (Monitoring)
 4. Μελέτη Σύστασης Φορέα Διαχείρισης των ΣΒΑ

- Κοινωνική Συμμετοχή

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος γίνεται συστηματική ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (ημερίδες, συνέδρια κλπ). Το πρόγραμμα θεωρείται σημαντικό και έχει γενική αποδοχή.

Μάιος 1992

Η Ε.Ε. του Οργανισμού Θεσσαλονίκης, προκρίνει την επιλογή του χώρου τελικής διάθεσης των ΣΒΑ της ΕΠΘ, σαν αποτέλεσμα συμπερασμάτων των παραπάνω μελετών και ενεργειών.

- Ακολουθεί η τυπική διαδικασία προέγκρισης χωροθέτησης (ΚΥΑ 69269/1990) του χώρου διάθεσης. Δεν ολοκληρώθηκε.
- Κατά τη διάρκεια της δημοσιοποίησης του χώρου και της διαδικασίας προέγκρισης χωροθέτησής του, **εκδηλώνεται η δυναμική αντίθεση των τοπικών κοινοτήτων με την επιλογή του χώρου.**

1994

Ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης παραδίνει το πακέτο μελετών για την διαχείριση των ΣΒΑ της ΕΠΘ στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, σε ειδική σύσκεψη του Νομαρχιακού Συμβουλίου. Στην σύσκεψη προτείνεται η αναθέωση του προγράμματος ενόψει της αλλαγής της νομοθεσίας για τα επικίνδυνα απόβλητα.

2000

Νομαρχιακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Αν και η διαχείριση των ΕΠ.ΑΠ δεν αποτελούσε αντικείμενο του Νομαρχιακού Σχεδιασμού, εντούτοις προτάθηκαν συγκεκριμένοι στόχοι διαχείρισης τους, δεδομένου ότι η μη εκπλήρωση των στόχων αυτών θα δημιουργούσε εμπόδια στην υλοποίηση των στόχων που τέθηκαν για τις υπόλοιπες κατηγορίες στερεών αποβλήτων.

Έτσι οι στόχοι διαχείρισης ΕΠ.ΑΠ για τον Ν. Θεσσαλονίκης πρέπει να είναι :

1. Ανάπτυξη σχεδίου διαχείρισης ΕΠ.ΑΠ
2. Απαγόρευση της ελεύθερης διάθεσης
3. Απαγόρευση της διάθεσης σε χώρους διάθεσης μη επικινδύνων αποβλήτων (ΧΥΤ).
4. Δυναμική ποσοτική και ποιοτική παρακολούθηση των παραγόμενων αποβλήτων και των πρακτικών της διαχείρισης τους.
5. Ανάπτυξη διαλογής στην πηγή (**και** για τις οικιστικές περιοχές).
6. Μείωση του όγκου και της βλαπτικότητας των ΕΠΑΠ
7. Αύξηση του ποσοστού επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης.
8. Ασφαλής συλλογή και μεταφορά με ειδικό δίκτυο συλλογής και μεταφοράς. Τυποποίηση διαδικασιών.
9. Ενεργειακή αξιοποίηση.
10. Επεξεργασία ΕΠ.ΑΠ με στόχο την αδρανοποίηση.
11. Ασφαλής διάθεση των υπολειμμάτων σε ΧΥΤ επικινδύνων αποβλήτων.

2001

- «Μελέτη κατασκευής μονάδας θερμικής επεξεργασίας επικινδύνων αποβλήτων νοσηλευτικών ιδρυμάτων Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, εξεύρεση εναλλακτικών θέσεων και επιλογή χώρου για την κατασκευή της απαιτούμενης εγκατάστασης βάσει της ΜΠΕ όλων των εναλλακτικών θέσεων
- Με χρηματοδότηση του ΥΠΕΧΩΔΕ το 2001 ολοκληρώνεται μελέτη που προβλέπει την εγκατάσταση μονάδας επεξεργασίας των επικινδύνων ιατρικών της Π.Κ.Μ. Το έργο δεν έχει ακόμα υλοποιηθεί.

7.2 Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Παρά τις προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν προκειμένου να δημιουργηθεί η βασική υποδομή στην Ελλάδα για την διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων, εντούτοις δεν έχει υλοποιηθεί καμία από αυτές, με αποτέλεσμα η μη σωστή διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων να αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της χώρας και μια σοβαρή πηγή πρόκλησης ρύπανσης στο έδαφος, στα ύδατα και στο περιβάλλον γενικότερα.

Σήμερα η διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων περιορίζεται βασικά στην προσωρινή αποθήκευση στους χώρους παραγωγής τους και στην μεταφορά τους από αδειοδοτημένες ιδιωτικές εταιρίες, σε χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπου υπάρχουν εγκαταστάσεις επεξεργασίας τους ή χώροι τελικής διάθεσης τους.

Στο Νομό Θεσσαλονίκης μέχρι στιγμής υπάρχουν εννέα (9) αδειοδοτημένες εταιρίες συλλογής και μεταφοράς επικινδύνων αποβλήτων και δύο (2) χώροι που διαθέτουν άδεια για προσωρινή αποθήκευση επικινδύνων αποβλήτων και στην Αθήνα, περιοχή Ασπροπύργου, τα τελευταία δύο χρόνια λειτουργεί βιομηχανία επεξεργασίας και αξιοποίησης επικινδύνων αποβλήτων για την παραγωγή κυρίως εναλλακτικών καυσίμων.

Το ποσοστό των επικινδύνων αποβλήτων που μεταφέρεται στο εξωτερικό για τελική διάθεση είναι πολύ μικρό σε σχέση με τις παραγόμενες ποσότητες. Για το Νομό Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει η Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος της Ν.Α. Θεσσαλονίκης το ποσοστό αυτό φτάνει μόλις το 1%. Το μεγαλύτερο ποσοστό παραμένει αποθηκευμένο στους χώρους παραγωγής τους. Ο κυριότερος λόγος για τον οποίο συμβαίνει αυτό είναι το **αυξημένο κόστος** μεταφοράς των επικινδύνων αποβλήτων στο εξωτερικό. Ειδικά οι μικρές δραστηριότητες είναι εξαιρετικά δύσκολο να αντεπεξέλθουν σε αυτή τη δαπάνη με αποτέλεσμα πολλά από τα παραγόμενα επικίνδυνα απόβλητα να διατίθενται είτε μαζί με τα μη επικίνδυνα σε χώρους διάθεσης μη επικινδύνων ή να απορρίπτονται ανεξέλεγκτα. Ωστόσο, είναι αρκετές οι περιπτώσεις όπου βιομηχανικά συκροτήματα αναζητούν εναλλακτικούς τρόπους διαχείρισης κάποιων συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι:

- Η έλλειψη ενός ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου
- Η έλλειψη Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων.
- Η μη ύπαρξη χώρων υγειονομικής ταφής επικινδύνων αποβλήτων και ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων επεξεργασίας /αποτέφρωσης τους
- Η έλλειψη στοιχείων σε εθνικό και νομαρχιακό επίπεδο αναφορικά με τις παραγόμενες ποσότητες επικινδύνων αποβλήτων καθώς και των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών τους.

συνηγορούν στη δημιουργία ενός σοβαρού προβλήματος σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με αντίκτυπο τόσο στο περιβάλλον όσο και στην βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας.

Η μεταφορά των επικινδύνων αποβλήτων στο εξωτερικό γίνεται κυρίως με πλοία. Για κάθε μεταφορά ΕΠΑΠ πέρα από την άδεια συλλογής και μεταφοράς που πρέπει να διαθέτει η εταιρία στο Νομό, όπου βρίσκονται τα απόβλητα και στο Νομό από όπου θα εξαχθούν, θα πρέπει να διαθέτει και την άδεια διασυνοριακής μεταφοράς από την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ, βάσει των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 259/93 του Συμβουλίου της 1^{ης} Φεβρουαρίου 1993 σχετικά με την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεταφορών αποβλήτων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και κατά την είσοδο-έξοδό τους. Στην άδεια αυτή αναφέρεται επακριβώς το είδος και οι ποσότητες των αποβλήτων, το μέσο μεταφοράς τους και το σημείο εξόδου από τη χώρα, η χώρα προορισμού, η εταιρία αποδοχής των αποβλήτων και ο τρόπος με τον οποίο πρόκειται να διαχειριστούν.

Δέκα ημέρες πριν την έναρξη της μεταφοράς η εταιρία έχει την υποχρέωση να ενημερώσει όλους τις αρμόδιες υπηρεσίες (ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπηρεσίες Περιβάλλοντος των Νομαρχιών προέλευσης, διέλευσης και εξόδου των ΕΠΑΠ, τροχαία, Λιμάνι) για τη μεταφορά αποβλήτων που πρόκειται να πραγματοποιηθεί προσκομίζονται τα εξής στοιχεία:

- είδος, ποσότητες, κάτοχος αποβλήτων
- έγγραφο κοινοποίησης της διασυνοριακής μεταφοράς
- οχήματα, στοιχεία οδηγών που θα εκτελέσουν την οδική μεταφορά από τον παραγωγό μέχρι το σημείο εξόδου, δρομολόγιο που θα ακολουθηθεί

- Για την περίπτωση μεταφορά με πλοίο, η ναυτιλιακή εταιρία που αναλαμβάνει την θαλάσσια μεταφορά, το όνομα του πλοίου και αναμενόμενη ημερομηνία αναχώρησης του

Αφού πραγματοποιηθεί η μεταφορά η εταιρία ενημερώνει το ΥΠΕΧΩΔΕ και τις Υπηρεσίες Περιβάλλοντος των δύο Νομαρχιών (παραγωγού αποβλήτων και εξόδου από την χώρα) για την ακριβή ημερομηνία εκτέλεσης της μεταφοράς των ΕΠ.ΑΠ. Μετά από διάστημα τριών μηνών περίπου η εταιρία οφείλει να αποστείλει σε όλες τις ανωτέρω αρμόδιες υπηρεσίες όπως και στον παραγωγό των αποβλήτων το πιστοποιητικό καταστροφής/τελικής διάθεσης τους. Με το τρόπο αυτό ολοκληρώνεται και κλείνει ο φάκελος για κάθε διασυνοριακή μεταφορά ΕΠ.ΑΠ.

Ένα σημαντικό πρόβλημα που έχει προκύψει όσον αφορά την διασυνοριακή μεταφορά των ΕΠ.ΑΠ είναι η απαγόρευση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πειραιά να διακινούνται ΕΠ.ΑΠ από το ομώνυμο λιμάνι, όταν αυτά παράγονται από δραστηριότητες **εκτός των διοικητικών ορίων της, με αποτέλεσμα ο μεγαλύτερος όγκος τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων, που προκύπτουν από δραστηριότητες ουσιαστικά ολόκληρης της υπόλοιπης χώρας και μεταφέρονται στο εξωτερικό μέσω ειδικά αδειοδοτημένων εταιριών για την καταστροφή τους, να διακινούνται από το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης.**

Αυτό έχει τις παρακάτω συνέπειες:

1. Το μεγαλύτερο λιμάνι της χώρας, το οποίο έχει και τις καλύτερες υποδομές και ευρίσκεται στο μέσον και σε πολύ μικρή απόσταση (10-50 χλμ) από τα μεγαλύτερα βιομηχανικά κέντρα της χώρας – Οινόφυτα, Ελευσίνα, Θριάσιο Πεδίο - να συμβάλει ελάχιστα στο δύσκολο έργο της διακίνησης των τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων.
2. Έτσι τα απόβλητα μεταφέρονται με φορτηγά, διαμέσου της Εθνικής Οδού, διασχίζοντας σχεδόν όλη την Ελλάδα διανύοντας 400-500 χλμ, προκειμένου να φτάσουν στο Λιμάνι της Θεσσαλονίκης, αυξάνοντας έτσι σημαντικά τις πιθανότητες για την πρόκληση ατυχημάτων και απασχολώντας πλήθος υπηρεσιών όλων των Νομαρχιών, δια μέσου των οποίων διέρχονται.
3. Λόγω των μεγάλων αποστάσεων τα **έξοδα διαχείρισης των αποβλήτων αυτών αυξάνονται**. Το επιπλέον αυτό κόστος επιβαρύνει τους παραγωγούς αποβλήτων, με αποτέλεσμα να γίνεται περισσότερο δαπανηρή για τις ελληνικές εταιρίες η διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων, δεδομένου ότι μέχρι στιγμής στη χώρα μας δεν έχει γίνει ο Εθνικός Σχεδιασμός για τη διαχείριση των Επικινδύνων αποβλήτων και συνεπώς τα απόβλητα πρέπει να μεταφέρονται στο εξωτερικό για την τελική διάθεσή τους, μη παραβλέποντας και τη σημαντική εξαγωγή συναλλάγματος.
4. Ο όγκος των αποβλήτων που διακινούνται από το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης, βάσει στοιχείων που διαθέτει η ΝΑΘ ακολουθεί μια **αυξητική τάση κάθε χρόνο**, όπως φαίνεται στον Πίνακα 1, με αποτέλεσμα να **δυσχεραίνεται το έργο επίβλεψης και ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές**. Στον ίδιο πίνακα φαίνονται οι ποσότητες των αποβλήτων που διακινούνται από το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης και προέρχονται από δραστηριότητες του Νομού.

Πίνακας 1. Ποσότητες επικινδύνων αποβλήτων που έχουν διακινηθεί από το Λιμάνι της Θεσσαλονίκης για το εξωτερικό - Ποσότητες που προέρχονται από δραστηριότητες του Ν. Θεσσαλονίκης

Έτος	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Συνολικές ποσότητες Επικινδύνων Αποβλήτων (τόνοι)	14	150	83	368	425	1029	404	1566
Επικίνδυνα απόβλητα από το Ν. Θεσ/νίκης (τόνοι)	11	1,5	11	10	16	3,5	266	880*

* Στις ποσότητες αυτές περιλαμβάνονται οι 756 τόνοι ληγμένων φυτοφαρμάκων της ΔΙΑΝΑ που μεταφέρθηκαν στην Γερμανία για καταστροφή.

Η Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Θεσσαλονίκης με δύο έγγραφα της το 2003 και 2004 ενημέρωσε όλες τις αρμόδιες αρχές τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί κατόπιν της απαγόρευσης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πειραιά και ζήτησε την άμεση άρση της απαγόρευσης, αφενός λόγω των προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί και αφετέρου λόγω του ότι η απόφαση αυτή αντίκειται στην αρχή της «εγγύτητας» σύμφωνα με την οποία επιδιώκεται τα απόβλητα, κατά το δυνατόν, να οδηγούνται σε μια από τις πλησιέστερες εγκεκριμένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή/και διάθεσης, εφόσον αυτό είναι περιβαλλοντικά αποδεκτό και οικονομικά εφικτό. Παρά τις ανωτέρω ενέργειες δυστυχώς η Νομαρχία Πειραιά δεν έχει άρει την απόφαση αυτή με αποτέλεσμα τα προβλήματα να εντείνονται. Μάλιστα έχει διαπιστωθεί ότι ακόμα και απόβλητα που προέρχονται από βιομηχανίες της Νομαρχίας Πειραιά διακινούνται μέσω του λιμανιού της Θεσσαλονίκης.

Πίνακας 2. Η διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων στο Νομό Θεσσαλονίκης

	Διαχείριση Επικινδύνων Αποβλήτων (τόνοι / έτος)			
	ΕΤΟΣ 2001	ΕΤΟΣ 2002	ΕΤΟΣ 2003	Ποσοστό % (Μέσος όρος των τριών ετών)
Σύνολο παραχθέντων αποβλήτων στην Νομαρχία Θεσσαλονίκης εκ των οποίων:	11.677	11.090	12.126	
Ανακύκλωση (ανάκτηση ψευδαργύρου)	646,612	658,478	179,618	4,3
Αποτέφρωση (με ανάκτηση ενέργειας)		28,13		0,5
Προσωρινή αποθήκευση (στους χώρους παραγωγής)	9.280	9.280	9.280	79,9
Άλλοι τρόποι διάθεσης: (Πχ. Ανάκτηση υδρογονανθράκων)	541,84	428,27	2083,76	8,5
Προσωρινή αποθήκευση (για τελική διαχείριση – διάθεση):	1103	501,327	510,112	6,0
Εξαγωγή σε άλλες χώρες	105,54	193,795	72,51	1,0

7.3 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΣΚΕΥΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ PCBs ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος της Ν.Α.Θεσσαλονίκης στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων της ΚΥΑ 7589/731/00 προχώρησε στην κατάρτιση του καταλόγου των κατόχων συσκευών (μετασχηματιστών / πυκνωτών) που περιέχουν PCBs στο Νομό Θεσσαλονίκης. σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, οι συσκευές που περιέχουν έλαια με PCB σε συγκέντρωση **μεγαλύτερη των 50 ppm** χαρακτηρίζονται «ως συσκευές με PCB», οι οποίες θα πρέπει να δηλωθούν στις υπηρεσίες Περιβάλλοντος των Νομαρχιών και να απομακρυνθούν το **αργότερο μέχρι το 2010 ως επικίνδυνα απόβλητα** από ειδικά αδειοδοτημένες εταιρίες.

Πιθανοί κάτοχοι συσκευών με PCB/PCT είναι κυρίως οι ιδιοκτήτες υποσταθμών ρεύματος Μέσης ή Υψηλής Τάσης. Πέραν δηλαδή των υποσταθμών της ΔΕΗ υπάρχουν και οι ιδιωτικοί υποσταθμοί ρεύματος, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αυξημένες απαιτήσεις σε ηλεκτρικό ρεύμα. Τέτοιοι υποσταθμοί βρίσκονται κυρίως σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, νοσοκομεία, στρατόπεδα, υπεραγορές, τράπεζες, κτίρια διαφόρων οργανισμών, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.τ.λ. Για το Ν. Θεσσαλονίκης και μετά από σχετική έρευνα στο αρχείο της Διεύθυνσης Προστασίας Περιβάλλοντος της Ν.Α. Θεσσαλονίκης βρέθηκε ότι οι ιδιωτικοί υποσταθμοί μέσης και υψηλής τάσης φτάνουν περίπου τους 660. Η συγκέντρωση των στοιχείων έγινε με έγγραφη ενημέρωση των ιδιοκτητών των υποσταθμών για τις υποχρεώσεις τους και τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν βάσει των διατάξεων της ΚΥΑ7589/731/00. Παράλληλα διενεργήθηκαν δειγματοληπτικοί έλεγχοι σε υποσταθμούς για του οποίους οι ιδιοκτήτες τους δεν απέστειλαν στοιχεία. Τα στοιχεία που αφορούν τόσο τις συσκευές που περιέχουν PCBs, όσο και αυτές που απομακρύνονται στο εξωτερικό για καταστροφή συγκεντρώνονται από την Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος της ΝΑΘ, η οποία ενημερώνει το ΥΠΕΧΩΔΕ, την ΔΙΠΕΧΩ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. και την Πυροσβεστική. Από τα αρχικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν προέκυψε ότι σε 48 υποσταθμούς υπήρχαν 324 συσκευές που περιείχαν PCBs πάνω από το επιτρεπόμενο όριο της νομοθεσίας δηλαδή τα 50 ppm. Μέχρι σήμερα το 60% των συσκευών αυτών έχουν απομακρυνθεί στο εξωτερικό για καταστροφή σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες. Οι υπόλοιπες, οι οποίες βρίσκονται σε λειτουργία, ελέγχονται συστηματικά από την Διεύθυνση Προστασίας Περιβάλλοντος της Ν.Α. Θεσσαλονίκης όσον αφορά την κατάσταση λειτουργίας τους και θα απομακρυνθούν το αργότερο μέχρι το 2010.

8. ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΔΑΝΙΑ

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος μαζί με την Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος που λειτουργεί ως εκτελεστικός φορέας, είναι οι αρμόδιες αρχές που προετοιμάζουν το νομοθετικό πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων. Το εκάστοτε διαχειριστικό σχέδιο απευθύνεται στους Δήμους της Χώρας και όχι σε εθνικό επίπεδο. Φυσικά υπάρχει το εθνικό στρατηγικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων για να εξασφαλιστεί κοινή και συναφή πολιτική, και να οριστούν προδιαγραφές και οι εθνικοί στόχοι.

Όλα τα απόβλητα που παράγονται αστικά και επικίνδυνα, καλύπτονται από το εθνικό σχέδιο αλλά και από τα διαχειριστικά σχέδια των Δήμων. Το εθνικό πλαίσιο οδηγιών και κανονισμών καλύπτει όλα τα παραγόμενα απόβλητα και οι Δήμοι θεσπίζουν τους όρους που εφαρμόζονται για όλα τα απόβλητα.

Αδειοδοτήσεις και περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις μεγάλων επιχειρήσεων διενεργούν οι επαρχίες (counties), όπως επίσης και το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Οι επαρχίες είναι υπεύθυνες να δώσουν άδειες λειτουργίας για τις πιο πολύπλοκες και περιβαλλοντικά επικίνδυνες μονάδες (ορίζονται στο annex της εθνικής νομοθεσίας αποβλήτων) αλλά και για την επιθεώρηση των εκάστοτε μονάδων μέσω των Δήμων.

Οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για όλα τα παραγόμενα απόβλητα της περιοχής τους. Αυτό σημαίνει ότι έχουν υποχρέωση οι Δήμοι να εκπονήσουν ένα διαχειριστικό σχέδιο αποβλήτων και να δώσουν οδηγίες στους πολίτες και τις επιχειρήσεις πώς να το εφαρμόσουν καθώς και συμβουλές καλής πρακτικής. Οι δήμοι πρέπει επίσης να σιγουρεύουν ότι η επεξεργασία και διάθεση των παραγόμενων αποβλήτων γίνεται με ασφαλή τρόπο. Το διαχειριστικό σχέδιο των Δήμων ακολουθεί πιστά το Εθνικό στρατηγικό σχέδιο.

Αδειοδοτήσεις δίδονται μοιρασμένα μεταξύ των Δήμων και των επαρχιών. Οι τελευταίες είναι υπεύθυνες για τις πιο πολύπλοκες και περιβαλλοντικά επικίνδυνες μονάδες.

Τη διαχείριση όλων των αποβλήτων την αναλαμβάνουν τα Τοπικά Συμβούλια (local councils). Η διαχείριση ΕΠ.ΑΠ μπορεί να γίνεται με διαφορετικό τρόπο από τη μία τοπική κοινότητα στην άλλη. Ένα δίκτυο δια-δημοτικών σταθμών μεταφοράς έχει δημιουργηθεί σχεδόν σε όλη τη χώρα. Ελάχιστες τοπικές αρχές διαχειρίζονται μόνες τους τα ΕΠ.ΑΠ.

Ένα άλλο θέμα που έχει προκύψει είναι κατά πόσο ο φόρος αποβλήτων (waste tax) πρέπει να περιλαμβάνει και τα ΕΑ και το ρυπασμένο έδαφος, με στόχο την κατάλληλη επεξεργασία.

Ένας από τους στόχους του περιβαλλοντικού προγράμματος το 2004 είναι και η αύξηση της συλλογής οικιακών ΕΠ.ΑΠ (υπολείμματα βαφών, φαρμάκων, χημικών κ.λπ)

Σε ότι αφορά τη βιομηχανία στόχος είναι η βελτίωση της συλλογής ΕΠ.ΑΠ. Οι βιομηχανίες είναι υποχρεωμένες να ενημερώνουν τα τοπικά συμβούλια (local council) για την παραγωγή ΕΠ.ΑΠ.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Το Υπουργείο είναι υπεύθυνο για το σχεδιασμό και την πολιτική διαχείρισης αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο, περιλαμβάνοντας και την έκδοση σχετικής νομοθεσίας.

Αυτό έγινε στα μέσα του 2002 όταν ένα νέο ολοκληρωμένο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (συμπεριλαμβάνοντας επικίνδυνα και μη) εφαρμόστηκε και το Κεφάλαιο 'Waste Chapter' του Environmental Management Act παραλλήλως αλλάχτηκε. Η πολιτική αυτή άλλαξε την προηγούμενη κατάσταση όπου η διάθεση αποβλήτων τη διαχειρίζονταν σε τοπικό επίπεδο οι επαρχίες (the Provinces) Η αλλαγή αρμοδιοτήτων της διαχείρισης των αποβλήτων με έμφαση στην κεντρική πολιτεία δε σημαίνει ότι Δήμοι και Επαρχίες δεν έχουν αρμοδιότητες, όπως η αδειοδότηση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων.

Το κόστος διάθεσης στην Ολλανδία λόγω της έλλειψης χώρου είναι υψηλό. Το 1976 υπήρχαν 1000 ΧΥΤΑ, ενώ το 1996 έμειναν 47 σε λειτουργία ενώ 18 ήταν σε διαδικασία κλεισίματος.

Το Εθνικό Σχέδιο Περιβαλλοντικής Πολιτικής (National Environment Policy Plans-NEPP) του 1993, έθεσε τους εξής στόχους για το 2010: Prevention 8%, reuse and recovery 67%, incineration 18% and landfill 7%. Για να επιτευχθούν αυτά, ανατέθηκαν όρια ανακύκλωσης και ανάκτησης για διάφορα υλικά και η διάθεση σε ΧΥΤΑ απορριμμάτων που έχουν τη δυνατότητα αποτέφρωσης απαγορεύτηκε το 1995.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Ευθύνη για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και της προστασίας του περιβάλλοντος στη Γερμανία έχουν οι εξής: η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, οι Ομοσπονδίες και οι τοπικές αρχές.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος θέτει προτεραιότητες και συμμετέχει στη θέσπιση των νόμων (σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές) και είναι υπεύθυνο για το Στρατηγικό Σχεδιασμό, πληροφόρηση και δημόσιες σχέσεις όπως και διεθνείς συνεργασίες.

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Umweltbundesamt, UBA) υποστηρίζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, σε επιστημονικό και τεχνικό επίπεδο όπως πχ. στο πεδίο της διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Επίσης υποστηρίζει το Υπουργείο στην προετοιμασία νομοθεσίας και στην εφαρμογή του νόμου.

Οι παραγωγοί και ιδιοκτήτες αποβλήτων είναι υπεύθυνοι για την ανακύκλωσή τους. Οι νομοθετικές πράξεις για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων των Ομοσπονδιών περιέχουν επιπλέον ρυθμίσεις από αυτές της Εθνικής Νομοθεσίας. Στρατηγικές διαχείρισης αποβλήτων εκπονούνται από τις Ομοσπονδίες. Οι `Regierungsbezirke` (Αυτοδιοικούμενες Περιοχές) υπάγονται στις Ομοσπονδίες. Εποπτεύουν τις τοπικές διαχειριστικές αρχές στερεών αποβλήτων. Οι ίδιοι εποπτεύονται από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος των Ομοσπονδιών. Συχνά αποτελούν την αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων. Επίσης εγκρίνουν την Εισαγωγή και Εξαγωγή αποβλήτων.

ΒΕΛΓΙΟ

Το αρμόδιο Υπουργείο είναι υπεύθυνο για την επίβλεψη και τον έλεγχο της μεταφοράς αποβλήτων, το Υπουργείο. Οι τοπικοί υπεύθυνοι φορείς διαχείρισης αποβλήτων (regional waste agencies) αποτελούν τις αρμόδιες αρχές οι οποίες θεσπίζουν το νομοθετικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων στις διάφορες αυτοδιοικούμενες περιοχές. Η ανάπτυξη στρατηγικού σχεδίου δε στηρίζεται σε εθνικό παρά σε τοπικό επίπεδο.

Διάφορα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων έχουν εκπονηθεί για να εξασφαλίσουν μια ενιαία στρατηγική διαχείρισης αποβλήτων, δίδοντας κατευθυντήριες οδηγίες και ορίζοντας στόχους σε τοπικό επίπεδο.

Εκτός από τα ραδιενεργά απόβλητα, τα υπόλοιπα (αστικά, επικίνδυνα) καλύπτονται από τα σχέδια και πρακτικές των αυτοδιοικούμενων περιοχών.

Οι τοπικές υπεύθυνες περιβαλλοντικές αρχές δίνουν αδειοδοτήσεις και ελέγχουν περιβαλλοντικά τις επιχειρήσεις. Οι επαρχίες (provinces) είναι υπεύθυνες στο να εκδώσουν αδειοδοτήσεις για τις πιο περίπλοκες και περιβαλλοντικά επικίνδυνες βιομηχανίες.

Τέλος οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για τη συλλογή και επεξεργασία των οικιακών απορριμμάτων.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Ο εθνικός φορέας είναι υπεύθυνος για την εκπόνηση εθνικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων και επίσης είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων. Επιπλέον εισαγωγή / εξαγωγή αποβλήτων ρυθμίζεται σε εθνικό επίπεδο. Οι Δήμοι πρέπει να συλλέγουν, επεξεργάζονται, ανακυκλώνουν και διαθέτουν τα οικιακά απορρίμματα.

ΣΟΥΗΔΙΑ

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος μαζί με την Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος που λειτουργεί ως εκτελεστικός και εποπτευτικός φορέας, είναι η αρμόδια αρχή που ετοιμάζει το νομοθετικό πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων. Οι Δήμοι είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη διαχειριστικών σχεδίων για κάθε είδος αποβλήτων της περιοχής τους, ακόμα και για τα απόβλητα που δεν είναι υπεύθυνοι να διαχειριστούνε.

Η Σουηδική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος έχει εκδώσει κατευθύνσεις σχετικές με το σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων. Για τα Επικίνδυνα απόβλητα ένα εθνικό σχέδιο διαχείρισής τους έχει εκδοθεί από τη Σουηδική Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος.

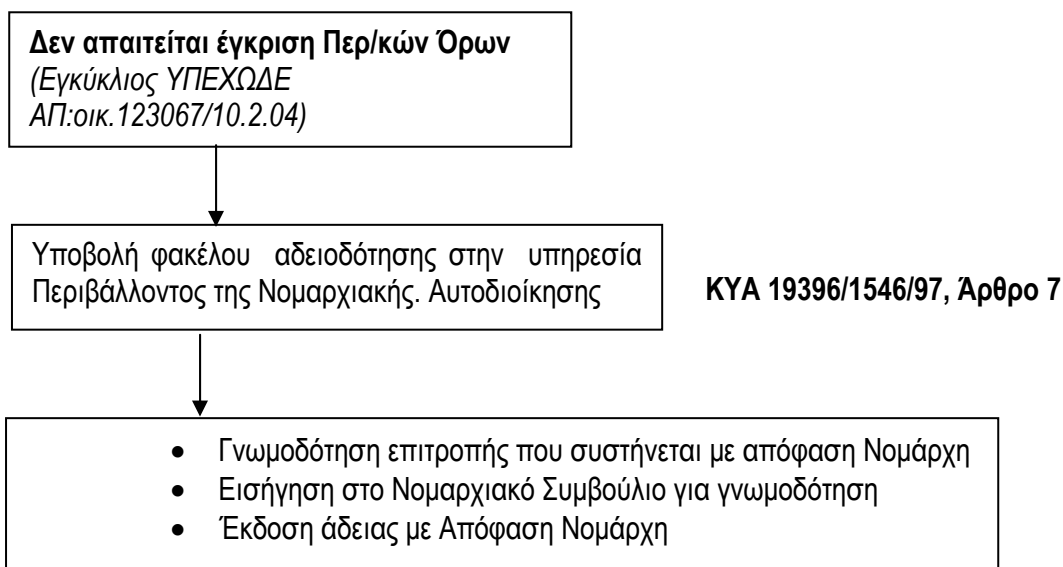
Το συμβούλιο περιβάλλοντος των Περιφερειών (Regional Environmental Courts) αδειοδοτεί μεγαλύτερες και πιο πολύπλοκες δραστηριότητες, από το County Administrative Boards (Διοικητικά Συμβούλια Επαρχιών) το οποίο είναι υπεύθυνο για την προστασία του περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο. Το συμβούλιο αυτό δίδει επίσης ειδικές άδειες σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία και εποπτεύει περιβαλλοντικές εργασίες των Δήμων. Τα συμβούλια αυτά επίσης συντονίζουν και επιβλέπουν εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου περιβάλλοντος. Οι δήμοι είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων της περιοχής τους. Είναι υπεύθυνοι για τα αστικά απορρίμματα καθώς και για τα επικίνδυνα που παράγονται από οικίες. Απόβλητα για τα οποία οι παραγωγοί είναι υπεύθυνο (ελαστικά, συσκευασίες, χαρτιά, ηλεκτρικά κ.λπ) δεν συμπεριλαμβάνονται στην αποκομιδή από τους Δήμους. Οι Δήμοι εκδίδουν άδειες για μικρότερες εγκαταστάσεις.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

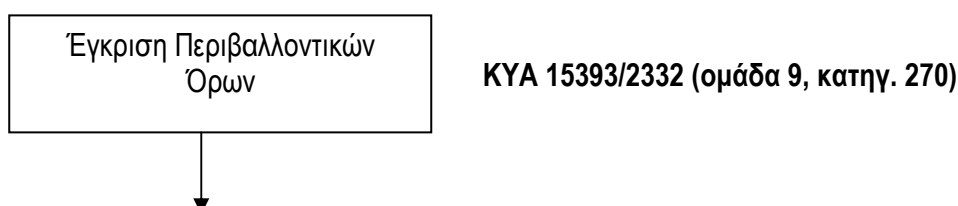
<http://waste.eionet.eu.int/wastebase/authorities>. 'European Topic Centre on Waste and Material Flows. Topic Centre of European Environment Agency'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

A. ΣΥΛΛΟΓΗ – ΜΕΤΑΦΟΡΑ

B. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

Υποβολή φακέλου Αδειοδότησης στην υπηρεσία.
Περιβάλλοντος της Νομ. Αυτοδιοίκησης

ΚΥΑ 19396/1546/97, Άρθρο 7

- Γνωμοδότηση επιτροπής που συστήνεται με απόφαση Νομάρχη
- Εισήγηση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για γνωμοδότηση
- Έκδοση άδειας με Απόφαση Νομάρχη

Γ. ΔΙΑΘΕΣΗ-ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ-ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ

Έγκριση Περιβαλλοντικών
Όρων

ΚΥΑ 15393/2332 (ομάδα 4, κατηγορία 1)

Υποβολή φακέλου Αδειοδότησης στην
υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής.
Αυτοδιοίκησης

ΚΥΑ 19396/1546/97, Άρθρο 7

- Γνωμοδότηση επιτροπής που συστήνεται με απόφαση Νομάρχη
- Εισήγηση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για γνωμοδότηση
- Έκδοση άδειας με Απόφαση Νομάρχη

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

- Ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό των επικίνδυνων αποβλήτων που παράγονται ετησίως παραμένουν αποθηκευμένα στους χώρους παραγωγής ενώ ένα μικρότερο ποσοστό ανακυκλώνεται είτε ως παραπροϊόν είτε ως εναλλακτικό καύσιμο είτε ως πρόσθετο.
- Παρατηρείται, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ανυπαρξία χώρων ασφαλούς τελικής διάθεσης των επικίνδυνων αποβλήτων.
- Παρατηρείται σημαντική καθυστέρηση στη συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου, γεγονός που καθιστά ανενεργή ή ανεξέλεγκτη σε κρίσιμους τομείς τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων.
- Η συμπλήρωση και εξειδίκευση του θεσμικού πλαισίου υλοποιείται **χωρίς ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων** μεταξύ κεντρικών υπηρεσιών του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και περιφερειακών και νομαρχιακών υπηρεσιών.
- Το νομοθετικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από συγκεντρωτική λογική (έχει επισημανθεί προηγουμένως ο τρόπος συγκρότησης και λειτουργίας του Ε.Ε.Σ.Δ.Ο.Α.Π.)
- Δεν υπάρχει, σε Νομαρχιακό και Περιφερειακό επίπεδο, αξιόπιστη ποιοτική και ποσοτική αποτύπωση (Μητρώα, Βάσεις Δεδομένων, Χαρτογράφηση κλπ των παραγόμενων αποβλήτων)
- Η ρυπασμένη γη είναι απόβλητο στην περιβαλλοντική νομοθεσία και πολλές φορές επικίνδυνο. Η γη (το έδαφος) είναι επίσης αποδέκτης επικίνδυνων αποβλήτων αλλά και δευτερεύουσα πηγή ρύπανσης (διάχυση ρύπων στο έδαφος και στα υπόγεια νερά).
- Με στόχο το έτος 2007, η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την νέα θεματική στρατηγική του εδάφους και επισπεύδει στην ανανέωση της νομοθεσίας που σχετίζεται με την αειφορική διαχείριση των εδαφών. Αναπτύσσονται περιβαλλοντικά και οικονομικά εργαλεία όπως και θεσμοί με έμφαση στην ολοκληρωμένη στρατηγική για την προστασία των εδαφών. Δίνεται έτσι η ευκαιρία και στη χώρα μας να αναμορφώσει την ελληνική νομοθεσία και να αποκτήσει τα απαραίτητα εργαλεία για την εφαρμογή αειφορικής πολιτικής για τα εδάφη της. Η ελληνικής νομοθεσία πρέπει να συσχετίζει την ποιότητα των εδαφών (οριακές τιμές ρύπων) και των υπόγειων νερών με τις χρήσεις γης. Η εκπόνηση μεθοδολογίας και μελετών Εκτίμησης του Περιβαλλοντικού Κινδύνου είναι αναγκαία προς αυτήν τη κατεύθυνση.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Είναι αναγκαία η **συμπλήρωση της ισχύουσας νομοθεσίας** (σε αναλογία με τις ρυθμίσεις της ΚΥΑ 50910 / 2727 / 2003 (ΦΕΚ 1909) «Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Αποβλήτων» με τον καθορισμό προδιαγραφών για εθνικό σχεδιασμό και περιφερειακή διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων και εμπλοκή των αρμόδιων περιφερειακών υπηρεσιών στις διαδικασίες έκδοσης αδειών για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, συλλογής στοιχείων, τήρησης μητρώων, σύνταξης εκθέσεων κλπ. Η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων θα πρέπει να συνοδευτεί από ενίσχυση με εξειδικευμένο προσωπικό.
2. Θεωρούμε ως ιδιαίτερα χρήσιμη τη σύσταση **Περιφερειακής Επιτροπής για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων**. Η Επιτροπή θα αποτελέσει όργανο κοινωνικού διαλόγου και διατύπωσης απόψεων για θέματα διαχείρισης κάθε κατηγορίας στερεών αποβλήτων. Στην Επιτροπή συμμετέχουν ο Γ. Γ. ΠΚΜ ως Πρόεδρος, αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι από την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Α΄ και Β΄ βαθμού), εκπρόσωποι

κοινωνικών και παραγωγικών φορέων καθώς και εκπρόσωποι εμπλεκόμενων στην όλη διαδικασία (εισαγωγείς, έμποροι, παραγωγοί υλικών συσκευασιών, επιχειρήσεις που ασχολούνται με τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων), εκπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) κλπ.

3. Απολύτως αναγκαία είναι η **σύνταξη και εφαρμογή εθνικού σχεδίου για τις διαδικασίες εξαγωγής των επικίνδυνων αποβλήτων** σε άλλες χώρες με κριτήρια περιβαλλοντικά, χωροταξικά και οικονομικά. Θεωρούμε ότι είναι αναγκαία η άμεση διαμεσολάβηση του ΥΠΕΧΩΔΕ για την άρση της απόφασης του Νομάρχη Πειραιά για την εξαγωγή των επικίνδυνων αποβλήτων.
4. Προετοιμασία της χώρας μας και η εναρμόνισή της με την νέα Θεματική Στρατηγική για την Προστασία του Εδάφους που προωθείται από την Ε.Ε.
5. Εκπόνηση ελληνικής νομοθεσίας σχετική με την ποιότητα των εδαφών (οριακές τιμές ρύπων) σε σχέση με τις χρήσεις γης. Είναι αναγκαία προς αυτήν τη κατεύθυνση η εκπόνηση των μελετών Εκτίμησης του Περιβαλλοντικού Κινδύνου για το έδαφος και το υπόγειο νερό. Παράλληλα απαιτείται:
 - Η δημιουργία ενός καταλόγου ρυπασμένων περιοχών σε εθνικό/περιφερειακό επίπεδο όπου θα έχουν καταγραφεί όλα τα χαρακτηριστικά των εδαφών και του υπόγειου νερού, με σκοπό την εξυγίανσή τους.
 - Η καθιέρωση ενός συστήματος περιβαλλοντικού ελέγχου του εδάφους και των υπόγειων νερών, ώστε ο έλεγχος να γίνεται συστηματικά και να χρησιμοποιεί αναλυτικές ενιαίες μεθόδους για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων.

Το περιεχόμενο της έκθεσης εκφράζει τους συντάκτες της ως άτομα και όχι ως εκπροσώπους φορέων ή υπηρεσιών